

SKAUTU AIDAS



SKAUTŲ LAIDAS

2 (83) nr.

Kaunas, 1932 m. sausio mėn. 15 d.

X metai

Reikšmingos sukaktuvės.

Š. m. sausio m. 15 d. minime Klaipėdos prisijungimo vėl prie Lietuvos devynerių metų sukaktuvės. Klaipėda ir vad. Klaipėdos kraštas beveik 700 metų išbuvo priešų rankose ir nenuostabu, kad vokiečių valdymas paliko kai kurių pėdsakų kraštui ir gyventojams.

Drąsiau ir giliai prasmingu sukilimo žygiu 1923 m. sausio m. 15 d. Klaipėda išsilaisvino ir jau kraštui prasidėjo naujas gyvenimas. Bet nesistebėkime, jei po 9 metų laisvesnio gyvenimo vis dėlto gyventojai dar negalutinai atsikvėpė. Sakome „laisvesnio“, nes Klaipė-

dos kraštas, dėka savo kiek skirtingos padėties ir gyventojų tikybos, gavo plačią autonomiją. Ir nors dabar autonomišku valdymusi patys gyventojai nepatenkinti, nes krašte išivyravę autonomiški valdininkai ima dideles algas, o tas iš viso labai atsiliepia į mokesčių didumą, tai dar ryškiau parodo, kad tie patys valdininkai, būdami senojo vokiečių režimo išmuštruoti ir neturėdami gryno tautiško nusistatymo, negali prisidėti prie lietuvių atgijimo krašte. Štai kodėl dar ir šiandien negalime teigti, kad lietuviai Klaipėdoj ir krašte būtų visai laisvi.

Iš dalies tai yra didelė klaida mūsų pačių — Did. Lietuvos lietuvių. Mūsų pajūrys ir ypač nuo Klaipėdos į pietus iki Nidos yra visai mažai mūsų lankomas. Tokių žavingų ir nepaprastai įdomių vietų kaip Nėringa, neturi jokia valstybė Europoj ir todėl nenuostabu, kad mūsų gražiomis pajūrio kopomis vasaros metu laipioja tūkstančiai svečių iš Europos (daugiausia — vokiečių), o mes dažnai net nežinome turį tokias brangenybes kaip Klaipėda, Juodkrantė, Nida. Mes kai minime jūrą, tuoj mintyse kyla Palanga, o toliau mūsų rods, mintys nesiekia. Taip neturėtų būti. Klaipėdos pajūrį mes turime ypač lankyti.

Ne vien tik jo nuostabus grožis mus ten vilioja, mes turime pažinti tenykščius brolius lietuvius, turime suartėti su jais, kad išnyktų šimtmečių atskyrimo žymės. Daug yra priežasčių, kurios skatina mus atkreipti ypatingo dėmesio į mūsų pajūrį, bet apie tą išsitarime kitais kartais. Šiandie, minint reikšmingas sukaktuves, tenebus mūsų tarpe nė vieno, kuris nepasiryžtų aplankyti gražiąsias mūsų tėvynės pajūrio vietas. Mes visi turime suprasti, kad šimtmečių verguvės

liekanas turėsime išnaikinti mes — jaunoji karta ir juo greičiau, juo geriau.



Džiaugsmas žiemą.
Fot. Petr. Babickas.

Kai Nėringos kopose jūrių ir marių platybėj vėl skambės kaip senovėj laisva, skraji lietuviška daina, pajusime, kad Lietuva vieninga, kad ne veltui ant laisvės aukuro sudėta daug aukų. Atvaduotus kraštus mes ypač turime pažinti ir branginti, nes jie yra mūsų ateities darbų vieta. Lietuva tik tuomet bus galinga, kai jos gyventojai visi kaip vienas rūpinsis jos ateitimi ir supratę viens kitą supras ir tėvynės siekius. Kad susiprastumėm reikia pasižinti. To pasižinimo mums kaip tik trūko iki šiol. Tikėsime, kad nuo sausio m. 15 dienos sukaktuvių labiau susirūpinsime pažinti mūsų pajūrį ir mes, skautai, būsime to pažinimo pionieriai.

Adakris.

Slaptai.

Įsakymas skautams.

Teko patirti, žiema vėl ruošias pulti...
Tikiu, kad, kaip pernai, pirma avangardas
Apmėtys mus snaigėms. Tai galim eit
[gulti.
Paskui gi — matysim. Gal teks mėgint
[kardas.
Jei, rytą pabudę, matysime — balta, —
Greičiau susirinkti aikštėje prie būklo.
Vistiek, nors ir lytų! Vistiek, nors būt
[šalta!
Mes turime ruoštis prie naujo stebuklo.
Čionai prisidirbti rankinių granatų,
Palikti sargybą ir — marš į žvalgybą!
Ir — dėmesio, vyrai! — kas žiemą pamato,
Skubiai informuoja vyriausią vadybą.
Išgirsit signalą — pavojus, pavojus!...
Tai greitai prie būklo! Granatą į sauja!
Ir jei žiema eitų lig mūs' nesustojus,
Apmėtom granatomis ją ir jos gauja.
O jei susiprastų žiema paleist vėjus,
Subėgsim į būklą ir lauksim puolimo.
Tik retkarčiais siūsim į kiemą sekėjus
Patirti jų ūpą iš jų staugimo.
Ir dėmesį visą nukreipkim į upę.
Kai tik pamatysim, kad jie stato tiltą, —
Ir žiemą, ir vėjus aplinkui apsupe,
Sudrošim granatoms, kad jau nebekiltų.
Už tiltą — kaip vienas! Jis turi likt mūsų.
Po lemiamo mūšio moksleiviai į klasę.
Sargyba paliks, civiliokai. Iš jų
Jūs saugosit grobį — čiuožyklinę masę
Po pietų ant ledo — laimėjimo puota.
Visi susirinkit lengvai apsirengę
Ir — primenu, kad — būtinai pačiužuoti:
Vaidinsim kaip skautai ir vėjus pralenkia.
Gražulis.

Kopose žengia savieji!



Sausis užšaldė žvejų uostą, laivai apversti, tarsi užmiršti, guli ant kranto. Baltijos pakrantę uždengė ledas, šiaurys vėjas pučia dilgindamas vėjo nugairintus, saulės išdžiovintus žvejų veidus.

Ateina retkarčiais prie jūros kranto, įbedą akis melsvuos rūkuos tarpstančioj melsvumoje, pasiklauso jūros šniokštimo ir pasuka į namus prie tinklo mezgimo, dildyti nuobodžias, ilgą valandas.

Žvejo Penklat šeimoje stiepiasi į vyrų liemenį du sūnūs, Vilius ir Oskaras. Vienam nuo Kalėdų prasidėjo 17 metai, antras užkliudė 19 metus. Abu petingi, raudonskruosčiai žydinčios jaunystės valandas užkliudę trykšta sveikata. Motina, žvejo dukterė, kilusi nuo Palangos, savo tėvus mena buvus grynais lietuviais, moka lietuviškai kalbėti, tik vyro nesulaužomos valios lenkiama išmoko švepluoti vokiškai. Klausydamas jos kalbos, sakys ji be rūpestelio žymės sugaudė kelioliką vokiškų žodžių, ir draiko juos, kaip jai svetimus daiktus. Jos vyras Andrius, būdamas Klaipėdoje išmoko vokiškai kalbėti, vedė žvejo dukrą, nusi-pirko du žvejų laivus ir, jau dvidešimts metų mezga tinklus, jūrose supūdo žvejojamas, o žmona leidžia dienas žuvį par-davinėdama.

Andrius buvo Penklaitis, tėvai buvo žemaičiai, tik mieste, Klaipėdoj, sudilusi jaunystė nuplovė Penklaitį, palikdama Penklat, o vedęs ir augindamas vaikus šnekėjo tik vokiškai.

Metai bėga be sustojimo, daug gerų dalykų jūra išplauna, daug ir savo amžinai neramion gilumon įmerkia. Metai, tarsi jūra, nuplovė Penklaitį, jis sumirko savo įsitikinime esąs vokietis. Laivais plaukia, meta tinklus, grįžta su žuvim, o kas dedasi Klaipėdoj, kas ten už kopų, ar gali rūpintis senas, jūros užgrūdytas žvejis.

Ziemai atėjus Andrius nutarė tris naujus tinklus megzti. Sūnus prispaudė prie tinklų, pats prie drėgnai žibančios švieselės leido naktis be miego, mezgė akį su akim iki Grigo ratai toli nukeilau-davo.

Veltui Vilius su Oskaru svajojo apie jūrą, dainuojančią Klaipėdą, bendramečius, slankiojančius po kopas, juos pririšo prie tinklo. Slinko nuobodžios dienos, sūnūs susirgo nuoboduliu, tarsi sve-mais pirštais mezgė tinklą. Andrius supra-to sūnų ligą, piktai žiūrėjo į sūnų žvilgterėjimus į langą, suko žilą galvą, kaip prispausti vaikus prie darbo. Ir su-galvojo.

Prie jūros, Saulonio šeimoje gyveno senas žvejis Vaitiekus.

Jis jūroj užaugęs, vėjų ir audrų užgrūdytas paseno, pražilo vienas, saky-tum lankos beržas. Savo metų jis pats neatsimena. Jis suskaito 97 metus, kits jį permeta per 110 metų. Dėl metų Vaitiekus galvos nelaužo, šypsodamas šil-tai raukšlėtu veidu kalba: „Kai reikės mirti su metais neatsipirksi, ar tai būtų vieneri ar šimtas su kaupu“.

Vaitiekus žinomas visoj šimto žvejų apylinkėj, kaip geras tinklų mezgėjas, bet dar geresnis pasakų sekėjas.

Pasikvietė Andrius Vaitiekų tinklų megzti, galvodamas apie jo pasakas, ku-rios turės išvogti sūnų nuobodulį.

Atėjo Vaitiekus, spėjęs sumegzti ke-lias akis pradėjo sekti pasaką. Jis žino-jo jų šimtus, iš senų senių girdėtas, žve-jų laivuose pasakotas, prie ugniakuro sek-tas. Žinojo keletą vokiškų žodžių, tačiau jų bijojo, jo pasakos grynios, tarsi ašara, jis sau vienas galvodavo, kad svetimi

žodžiai sutepa pasaką, kurią jis brangi-na, tarsi tai būtų jo gyvenimo šviesa.

„...Buvo tai seniai, čia, kur dabar ma-tom Klaipėdą, buvo sena pilis, žvejų lai-vai išplaukdavo, ir grįždavo pilni žuvies. Iš tolimos šalies, iš svečių šalies atplauk-davo aukso prikrauti laivai, čia pirkdavo gintarą, žvėrių kailius, o svečiai atvežda-vo pinigą, geležį, druską. Turtingas buvo kraštas, turtingai ir laimingai gyveno žvejai ir laukų artojai. Ten už Karaliau-čiaus, gilumoj Vokietijos išdygo kry-žuočiai. Tai buvo daugiausia svieta per-ėjūnų pulkai. Buvo ir gerų žmonių, bet ką du geri žmonės supils ar parodys, jei dvidešimts blogų ir saulę uždengia. Tie kryžuočiai sumanė lietuvius apkrikštyti, mat, tada lietuviai garbino ažuolus, savo dievą Perkūną, Pikuolį... Pradėjo ugnimi ir kardu naikinti ramias sodybas, vergi-jon gabantis žmones. Ir tėsės toks užpul-dinėjimas šimtus metų, tūkstančiai lietu-vių žuvo kovose, šimtai pilių ir sodybų supleškėjo ugnyje. Čia gyvenę lietuvių broliai prūsai sutirpo kovose, suklupo po kryžuočių kardu.“

Po to, daug metų prabėgo, Lietuvos valdovai užmigo kapuose, šimtmečius nai-kinę karai nuvargino, išretino jos karžy-gių eiles, tada vokiečių jungas užgulė žve-jų kraštą, o užnemunis atiteko rusams. Lietuvą prispaudė dviejų valdovų jun-gas. Metai slinko, pajūrio žvejai, Klaipė-dos plotų gyventojai, pradėjo susigyventi su savo pavergėjais, išmoko jų kalbos, į jų papročius įsipynė. Užmiršo gimtąją kal-bą, užmiršo esą lietuviai“.

Vaitiekus akys žiūri tolumon, į jūrą, jo veido raukšlės virpa.

„Ateina valanda, tuojau lietuvis lietu-vi išgirs kopose, prie jūros, uostuose ple-vėsuos jų vėliavos, žvejai leisis į jūrą dainuodami primirštas karžygių dainas. Ten nuo Nemuno krantų ateina savi, jie jau savi su savais, nebeneša svetimųjų jungo. Ten nėra vokiečio, ten nėra pran-cūzo. Jie čia ateis, ateis tada, kai mes išvysim svetimuosius, o jiems ranką iš-tiesim. Prie jūros, prie Klaipėdos, nuo Nemuno krantų, jau renkasi“...

Senis kalba, tarsi iš maldų surinktus žodžius. Vilius su Oskaru neatitraukia nuo jo akių, jų veiduose ugningas susi-rūpinimas trykšta.

— Tai mes lietuviai? — klausia jau-nesnysis, Oskaras.

Senis stebisi, sakytum, matydami sau-lę klausia ar jau nusileido.

— Tai kaip, jūs gryni lietuviai, senų jūros žvejų vaikai.

Tėvas tyli. Jo veide susirūpinimas, ka-žin ką jis galvoja. Jau penktas vakaras klauso Vaitiekus pasakų, jo mintyse draikosi didelis klausimas, širdis dažniau suplaka.

Jis pradeda atsiminti savo gimtinę, tėvus, Klaipėdoj praleistas dienas. Jis ži-no, koks kraujas jo gyslomis teka, tačiau jis nedrįsta prisipažinti. Jam gėda, kaip jis galėjo tiek metų klysti. Naujos atgi-mimo mintys ir gėdos jausmas grūmiasi, tarsi laivas su bangomis. Dienos slenka.

Andrius sūnus pasiekė gandas, Vai-tiekus kažin ką galvoja. Prie Nemuno susirinkę žvejų sūnūs, laukų artojai. Ei-sią prie jūros, į Klaipėdą, svetimuosius iš savo krašto išsiųsį. Tas gandas užkliudė jaunuolių ausis, nutraukė Vaitiekus pasakas.

Vieną rytą Andrius rado tuščias sūnų lovas, Vaitiekus paliktą lazda. Tinklas guli prie mažo lango, šeivos pilnos siū-lų, nuo jūros pučia atodrėkiu kvepiąs vėjas, gal žvejyba prasidės. Tik kas bus,

oji jau antrą dieną negrįžta sūnūs, nesima-to Vaitiekus. Kur jie išskubėjo? Už-griuvo tas klausimas visu sunkumu, kal-tina Andrius save, kam išėjo į kaimyną žvejį nakvoti, nematė kai jie išėjo.

Vienas Andrius narpliojo tinklą, ilgus vakarus sėdėjo. Ir atplaukė gandas į Andrius pastogę apie sukilėlius, kurie einą į Klaipėdą, užplūdę uostą, apsupe atėjūnus, negarbingai išklydusius po miestą. Vieną naktį ir pajūry išgirdo šū-vius, pamatė keletą einančių pajūriu. Ža-li kaspina ant rankovių, ginkluoti, eina, tarsi, iš pasakos išvogti. Jis iš tolo sekė nueinančius, už lūšnos užsiglaudęs sekė einančius.

Žvejai pradėjo skubėti į Klaipėdą, iš-nešiojo laisvės gandą po visas žvejų lūš-nas.

Andrius sudėjo tinklus, šeivas pakišė po balkiais, siūlus suvijo, išėjo pas žvejus išgirsti tos naujos, stebuklingai atplau-kusios bangos. Eina moterys dalydamos tuo gandu, prie lopšio sėdėdamos dai-nuoja lopšines apie karingus žvejus, iš-plaukus ne tinklų mesti, o laisvės dai-nų dainuoti, jūros toliuos pergalės vėlia-vų iškelti.

Po dviejų savaitių grįžo sūnūs su ža-liais kaspinais ant rankovių, su būriu atėjo dainuodami: „Kur lygūs laukai“, „Jau seniai buvo žadėta“. Atėjo su jais ir Vaitiekus, jo balta žilą barzdą skirsto vėjas, ant rankovės žalias kaspinas.

Išėjo Andrius, stovi akis įbedęs į sū-nus, ieško žodžio, pats nežinodamas ko klausiti.

— Tai buvot išėję, — nurijęs seilę ta-ria Andrius.

— Išėjom ir — sugrįžom, — taria Os-karas.

— O man palikot... — tarsi prikaišio-damas kalba Andrius, — ar aš nemoku šautuvo valdyti, ar mano rankas irklai nuvargino. Mane palikot. Kur tu buvai, seni? — taria Vaitiekui, lyg matydamas padariusį senatvei netinkamą žygį.

— Ečiau iš kaimo į kaimą, kviečiau, žadinau, ar aš to negaliu, sakyk, a, Andriau.

Andrius tuoj žiūri į Oskaro surištą ranką, jis jaučia, kad Oskaro ranka nesi-lanksto per alkūnę.

Vilius kalba už Oskarą.

— Jis vyras, jis pirmas iškėlė mieste vėliavą. Kai priešai išbėgo iš savo lizdo, jis, įbėgęs į rūmus, ant šautuvo vamzdžio iškėlė vėliavą. Sužeidė, alkūnę sužeidė, tada jis prispaudė šautuvą prie krūtinės, o virš jo galvos plevėsavo vėliava!

Andrius žiūri, stebisi savo sūnum.

Vaitiekus kalba:

— Jis tikras žvejo sūnus, lietuvis.

Po valandėlės Andrius patylom sako:

— Tu tinklo negalėsi megzti.

Oskaras tyli. Jis dideliais žingsniais prieina prie laivo, išima irklą, iš užančio išima trispalvę vėliavą, užriša.

— Aš vėliavą galiu iškelti, — jis di-dingai pakelia irklą su vėliava ir taria:

— Einam, pro visas lūšnas, į visus žvejus, einam, paskelbsim ką lietuvis gali. Ką gali nubudęs Vilius, Andrius, senas tėvas, senas žvejis, kam kelė vėliavą. Einam. Visi trys eina. Oskaras dainuoja: „Kopose žengia savieji“. Vaitiekus seka pritardamas, Vilius grįžteri į abejojan-tį tėvą. Tarsi atgijęs prisideda tėvas, visų keturių daina skamba kopose, vėliavą ir milo skvernus plaka vėjas. Tolumoj tvis-ka jūra. Prie jų renkasi žvejai, būrys ple-čiasi, ant slenksčių stovi žvejų dukros, žmonos su vaikais ant rankų.

Vyt. Donaila.

Koks yra skautas?

II.

Skautas yra ištikimas Dievui ir tėvynei.

Manau Tau nebus sunku suprasti ir antrąjį skautų įstatą. Beveik kiekvienas berniukas šiek tiek supranta ir nujaučia kas yra ištikimybė.

Ištikimybė turi gilios vidujinės prasmės, bet ji turi ir išviršinių požymių. Joks berniukas nėra skautas, jei jis savo būdo lengvumu ar geros valios trūkumu šiuos pažymius apleidžia.

Skautas yra ištikimas Dievui: savo ištikimybei pareikšti jis eina į bažnyčią, švenčia šventes, laikosi visų jo bažnyčios statomų tikinčiam žmogui reikalavimų.

Skautas yra ištikimas Tėvynei: jis su džiaugsmu ir pasididžiavimu atsistoja ir nusiima kepurę, Tautos himną griežiant.

Kartais, kokiai šventei ar susirinkimui pasibaigus, žmonės skuba greičiau apleisti salę, nežiūrėdami, kad pabaigoj griežiamas ar giedamas Tautos himnas.

Skautas privalo duoti pavyzdį. Tokia jo pareiga. Atmindamas savo antrąjį įstatą, jis (padėtyje „ramiai“) iki galo išklausyto himną.

Knygos, kurios tepatenkina mus vieną valandėlę, nepalieka pėdsako ir mūsų gyvenimui. Šalia kasdienio patyrimo, skaitymas yra geriausia priemonė šviestis ir šviesti.

Atsiminkime tai ir susirūpinkime, kad mūsų laikas būtų visumet aikvojamas su nauda, nes laikas, kaip žinome, didelė brangenybė. Skaitykime geras knygas, pažinkime mūsų literatūrą, mūsų kraštą, mūsų tautos siekimus, tada ir gyvenimo tikslas kiekvienas bus masinantis ir aiškus.

Almantas.

Mes gerbiame Respublikos Prezidentą, nes jis reprezentuoja visą mūsų tautą ir valstybę. Ir dar daugiau, kaip skautai, mes nepasitenkiname tik gerbę Jį — mes Jį širdingai mylime ir esame prie jo prisirišę, nes tikime, kad Jis dideliu pašventimu daug dirba savo tėvynei ir yra mūsų krašto piliečio pavyzdys.

Mes esame laimingi, žinodami, kad Respublikos Prezidentas yra irgi skautas, nes Jis yra mūsų Šefas.

Tu atsiminsi, kad skautas saliuotuoja tautiškai vėliavai, nes tai yra tautiškos vienybės simbolis. Taip pat skautas susitikęs gatvėje sveikina kiekvieną dvasiškį, nes jie yra artimiausi Dievo tarnai žemėje ir Jo Bažnyčios atstovai.

Geriausias būdas būti ištikimu Dievui ir tėvynei — tai būti ištikimu Bažnyčiai ir savo valstybei.

Vieną sykį aš paklausiau vieną skiltininką, kaip jis supranta žodžius „būti ištikimu Dievui ir tėvynei“ — jis atsakė:

„Norint būti ištikimu Dievui ir tėvynei reikia skautiškai gyventi“.

Štai tikrai puikus atsakymas, Jei tu esi ištikimas Dievui ir tėvynei, tu šiam savo obalsiui norėsi duoti brangiausią ką tik gali duoti — t. y., duosi pats save — skautą, jaunuolį, tikintį, gerą, skaitų, drąsų ir ištikimą.

Skautas ištikimas ne tik Dievui ir tėvynei. Jis taip pat yra ištikimas savo vyresnybei, savo viršininkams, darbdaviams ir savo tėvams. Taip pat jis yra ištikimas ir lojalus visiems vyrams ir moterims bei vaikams, kurių tarpe jis gyvena. Jis jiems padeda kur ir kuo galėdamas ir stengiasi jiems būti malonus ir naudingas.

Jei skautas panašiai nesielgia, aš pasakysiu, kaip tai pasakė vienas jaunutis skiltininkas, — „Jis visai nėra skautas“.

Budėk!

Iš Roland'o Philipps'o.



Pagalvokime.

Įdomus reiškinys vyksta dabar mūsų šviesuomenės tarpe. Tai susirūpinimas vykdyti tautos idealą. Jaučiama, kad pradėdama labiau vertinti tėvynės meilę, nes tik per ją mums šviečia ateitis. Tokie žurnalai, kai „Vairas“, „Mūsų Vilnius“, „Trimitas“ išspausdino straipsnius, kuriuose iškelti klausimai turi nepaprastos svarbos mūsų visuomenei. Susirūpinimą auklėjimu ir literatūra, mes su džiaugsmu sveikiname ir pritariame iškeltoms mintims, kad mes dar nesame tiek turtingi, kad galėtume kurti meną menui.

Gyvenamasai mūsų tautos momentas tiekia labai daug naudingų ir būtinų aprašyti temų, tegu tik mūsų kūrėjai nepašykšti ir apvilkti literatūros rūbais. Mes, skautai, ypač turime atminti, kad tik naudingas knygas skaitydami įgyjame patyrimo ir mokomės gyventi.

Vilkiukų ir paukštyčių vadams.

Po praeitų metų Birštono ir Palangos stovyklų, kuriose buvo ir per 150 mokytojų, vilkiukų — paukštyčių organizavimu yra labai susidomėta. Mokytojai vaikus organizuoja, tačiau dažnai jaučiasi neturį užtektinai žinių, informacijų.

Skautų vadovybė, norėdama visiems, kurie yra susidomėję vilk. — paukšt. auklėjimo reikalais, š. m. vasario m. 7, 8 ir 9 dienomis Kaune ruošia tokį suvažiavimą — kursų. Jų programa labai plati; bus paskaitų, praktiškų darbų ir t. t. Centras išsiuntinėja atitinkamų pranešimų visiems tiems, kurie jau dirba su vilkiukais — paukštytėmis ir apie kuriuos centras žino. Suinteresuoti asmens informacijų gali gauti per tutininkus ar vyr. sk. štabe. Plačiau rašysime „Sk. A.“ nr. 3. II m. 1 d.



Tai vien mūsų skautai (1931 m. Palangos stovyklos dalyviai), pasipylę aukštose Nidos kopose. Ten gražu ir nepaprastai malonu!

T a u p

u m a s .



RAŠO
Robertas



Baden-
Powell'is



Aš buvau septintas šeimoje iš 10 vaikų. Mano tėvas, kuris buvo pastorius, mirė, kai aš turėjau vos 3 metus. Taigi, buvau išauklėtas toli gražu ne pertekliuje, ir, kada įstojau į kariuomenę, turėjau gyventi vien tik iš savo algos, kuri buvo visai nedidelė.

Tai buvo sunku. Pavyzdžiui, aš negalėjau nei nuolat valgyti karininkų ramovėje, nei rūkyti, nei gerti. Turėdamas mažą algą, aš privalėjau ieškoti dar kitų būdų savo įplaukas padidinti. Dirbau pieštuku ir plunksna.

Dirbti tekdavo daug, bet gyvenimo kova man patiko. Pagaliau man pasisekė pakilti. Tiesa, turėjau gana daug laimės, bet, dažniausiai, mano nuopelnas buvo — ją pagauti. Tas gi yra svarbiausia! Tai, kas vadinama laime, yra ne kas kita, kaip mokėjimas rasti progą ir tuoj ją pasinaudoti. Daug žmonių, tačiau, laukia savo pasisekimo lovoje ir dar drįsta nusiskusti, kad jiems laimė nesišypso.

Įdomiausias faktas yra tas, kad savo tarnyboje aš kildavau greičiau negu norėjau. Tiesą pasakius, vienintelis mano noras buvo pragyventi be mano namiškių pagalbos ir, gal būt, dar jiems padėti. Aš mylėjau savo tarnybą, nes joje turėjau reikalo su žmonėmis ir arkliais ir buvau visiškai patenkintas.

Kai atėjo mano pirmasis pakėlimas, aš neapsidžiaugiau, nežiūrind į tą, kad tuo pakilo mano alga ir ateičiai pasirodė gan puikios perspektyvos. Aš norėjau pasilikti savo senose pareigose. Atsimenu, kad net paklausiau savo pulko vado ar negalėčiau atsisakyti nuo pakėlimo. Juokdamasis jis man įrodė, kad tai negalima ir man reikėjo pereiti į aukštesnį laipsnį.

Nesenai aš peržiūrėjau savo senus keplionų užrašus. Kaip tvarkingai aš užrašinėdavau ir mažiausias mano išlaidas. Kokiu pasididžiavimu aš žymėjau kiekvieną skatiką, kurį man pasisekdavo sutaupyti! Aš galėčiau laikyti save kaip ir gyvu patarlės „Saugok skatikus — nereikės ieškoti auksinų“ tikrumo įrodymu.

Tokiu būdu aš ir pats galėjau neblogai gyventi ir, pasinaudodamas savo asmenišku patyrimu, galėjau patarnauti geru patarimu ir pavyzdžiu daugeliui mano eskadrono draugų. Ir mūsų pulko krautuvės ir ramovės pajamos mažėjo, kaip tuo tarpu, didėjo taupomosios kasos indėliai. Taigi, žmonės tapdavo sveikesni ir laimingesni, o palikdami karo tarny-

bą, jie kartais turėdavo savo kišenėje šiek tiek pinigų, kurie jiems leisdavo atsisototi ant kojų civiliniame gyvenime.

Taip pat, jei nori, gali susitvarkyti ir tu, mano skaitytojau. Tu neturi pinigų? Užsidirbk jų vienu ar kitu būdu — tik, aišku, teisingu būdu. Gali ateiti prastos dienos ir, negalėdamas nieko užsidirbti, turėtum negailestingai ieškoti kitų pagalbos ir malonės. Galvok apie tas blogas dienas, kurias žmonės per dažnai pamiršta, ir, jas pamiršę, vėliau daug kenčia.

Jei tu turi kiek pinigų, nemėtyk jų pro langus. Saugok juos. Jei reikia juos išleisti — išleisk protingai ir tik ten, kur tikrai reikia, bet neleisk jų vien tik savo pramogai ir malonumui.

Gal būti esi turtingas. Tačiau, jei turi širdį ten, kur ji turėtų būti, vieno dalyko tu niekad negalėsi padaryti. Būtent, negalėsi savo pinigų leisti niekam tada, kai aplink tave yra tiek nelaimingų žmonių, kuriems trūksta reikalingiausių dalykų.

Bet, būk atsargus. Kada aš tau kalbu apie taupumą, aš nekalbu apie šykštumą. Pagaliau, tu gali būti ir šykštus, tik pats sau, sumažink savo išlaidas, bet niekad neatimk to, ką esi kaltas kitiems.

Kas liečia mane, aš pasinaudojau gyvenimu ir jo malonumais lygiai, kaip ir daugelis žmonių. Aš daug medžiogdavau, žaisdavau „polo“, jodinėdavau. Bet tam nepirkdavau brangių arklių. Aš pirkdavau, ir tai visai pigiai, dar laukinius arklius ir man buvo nepaprastai malonu pačiam juos dresiruoti ir mokyti.

Yra žmonių, kurie perka kaikuriuos dalykus tik todėl, kad jie yra brangūs; kiti kiekvieną daiktą išnaudoja kiek galėdami. Vienas perka naują kostiumą, kai jo dabartinis švarkas yra truputį susitępęs ir apsitrynęs. Kitas gi, turėdamas galvoje principą, kad kiekvienas dalykas turi dvi puses, išverčia savo kostiumo medžiagą kitu šonu, kada pirmas yra jau padėvėtas, ir po to jį dar gan ilgai dėvi. Ir turint nedidelį pajamų galima gyventi lygiai gerai, kaip ir su didelėmis, reikia tik taupyti ir turėti sumanumo. Tuo galima pasiekti pasitenkinimo, kurio dažnai neturi ir milijonieriai.

Svarbiausia, tai pradėti taupyti, kai galima anksčiau. Geriausiai tada, kai esi jaunas ir stiprus. Kodėl? Todėl, kad kiekvienu momentu, jei tik turi atidėjęs pi-

nigų, gali pasitaikyti progos savo padėtį pagerinti. Pavyzdžiui, gali atsirasti progos nuvykti į kolonijas, turint pinigų, galint įeiti į kokį nors biznį ir panaš.

Atidėtas vėlesniam laikui lengvas dalykas, pasidaro jis sunkus. Atidėtas sunkus dalykas, dažnai jis pasidaro negalimas.

Senas kareivis, anksčiau tarnavęs mano dalyje, atėjęs pas mane skundėsi, kad atsidūręs visai be pinigų. „Per dešimt puikiausių savo gyvenimo metų, sakė jis, ištikimai tarnavau savo tėvynei, ir štai kaip ji man pareiškia savo dėkingumą! Ji leidžia, kad aš mirčiau badu“. Jis nemokėjo jokio darbo, tačiau Kanadoje esąs jo brolis dabar priimtų jį į savo biznį, jei tik jis ten nuvyktų. Deja, jis neturėjo pinigų kelionei. Savo padėtį kareivis laikė didele neteisybe iš nedėkingos tėvynės pusės.

Aš jį paklausiau, kiek pinigų jis sutaupė būdamas kareiviu. Ironiška šypsena jis atsakė „Argi galima ką nors sutaupyti esant paprastu kareiviu?!“ Aš žinojau iš savo praktikos, kad dauguma mano dalies kareivių, baigę karo tarnybą, išeidavo su gan apvalia suma taupomosios kasos knygutėje. Taigi, nesusilaukiau jam nepasakęs: „Jūs turėjote veltui valgi, butą, rūbus, šildymą, šviesą, vandenį, ir tai viską geriausios rūšies; jūs turėjote gydytojo pagalbą ir dar 1 šilingą ir 6 pensus per savaitę algos jūsų smulkioms išlaidoms. Tai sudaro 27 svarus sterlingų per metus. Per aštuonerius metus savo tarnybos pulke jūs galėjote atidėti 216 sv. sterlingų. Arba, jei atskaityti jūsų smulkias išlaidas alui, tabokui bei nedidelėms pramogoms, jūs vis vien galėjote sutaupyti apie 100 sv. sterlingų, kas duotų su nuošimčiais per 8 metus 150 sv. sterlingų (7.500 litų). Tai jums pakaktų nuvykti į Kanadą ir ten išsikurti.

Šio atsitikimo moralė: mano kareivis nepasinaudojo, kada jam tai buvo nesunku, proga taupyti. Progos gi nereikia praleisti.

Robert Baden-Powell

Kas daryti žiemą?

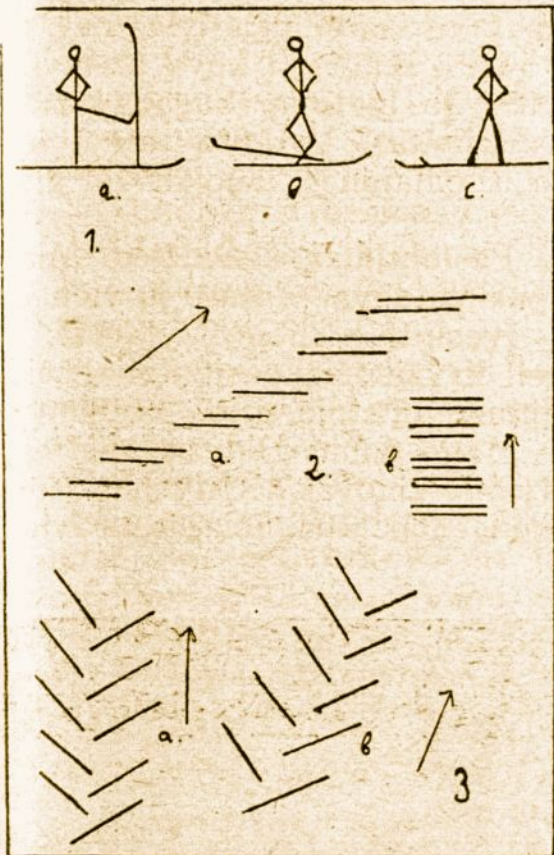
(Palygink pr. m. „Sk. A.“ nr. 22, 23 — 24 ir š. m. nr. 1).

Iškylos su pašliužomis.

Pašliužos yra pati geriausia priemonė visoms žiemos iškylosms. Be to, tai yra viena labiausiai visame pasaulyje paplitusių sporto šakų. Kiekvienas skautas kada nors būtinai turi įsigyti pašliužas, ar bent draugovės ir skiltys bendrai naudotis. Perkant jas sporto krautuvėse (Kaune, Klaipėdoj), tiesa, jos kaštuoja gana brangiai, nes paprastai būna užsieninės. O ar Lietuvoje mes neturime pakankamai savo medžio, kad jo turėtume vežtis iš užsienio? Todėl aš patarčiau geriau kiekvienam pasidaryti sau, tas nėra labai sunku ir kaštuos nebrangiai. Kaip jas pasidaryti, buvo rašyta 1931 m. „Sk. Aid.“ nr. 18. Jei jau būtinai norite turėti pirktines pašliužas, galite užsisakyti Siaurųjų Geležinkelių Dirbtuvėse, Kaune; čia jos kaštuos kur kas pigiau, kaip užsieniškės. Užsisakant kelias arba kelioliką porų iš karto, galima dar pigiau gauti.

Kaip pašliužas vartoti, taip pat nerąšysiu, nes tai jau buvo parašyta p. Kar. Dineikos 1931 m. „Sk. Aid.“ nr. 18. Aš čia tik duosiu kaikuriuos praktiškus patarimus ir nurodymus.

Pašliužos turi būti maždaug tokio ilgumo, kad pastačius jas ant žemės greta savęs būtų galima ištiesta ranka pasiekti jų smaigalį. Labai svarbus yra tinkamas kojų pririšimas prie pašliužų. Batai turi ypatingai gerai įtikti į tuos raikščius ir neklibėti. Užpakalinis kraštas pirštus prišančio diržo turi būti kaip tik toj vietoj, kur baigiasi kojų pirštų sąnarys, kad kojos lenkimas pirmyn visai nebūtų kliudomas, tačiau kad ir koją sulenkus pirštai neišsinerėtų iš diržo.



1. — apsisukimas vietoje trimis judesiais, 2. — „laiptinis“ būdas lipti į kalną, 3. lipimas į kalną „eglaite“.

Lazdos pašliužomis važiuojant nėra būtina reikalingos. Jos, tačiau, labai palengvina lipimą kalnan ir padeda nugalėti daugelį kliūčių ir yra labai geros tolimesnioms ir geresnėms iškylosms. Kai kada jos praverčia važiuojant labai staigiam pakalnėn, nes jomis galima prisilaukiyti.

Stiprus ir pasiryžęs jaunuolis per dvi dienas gali kur kas daugiau išmokti va-

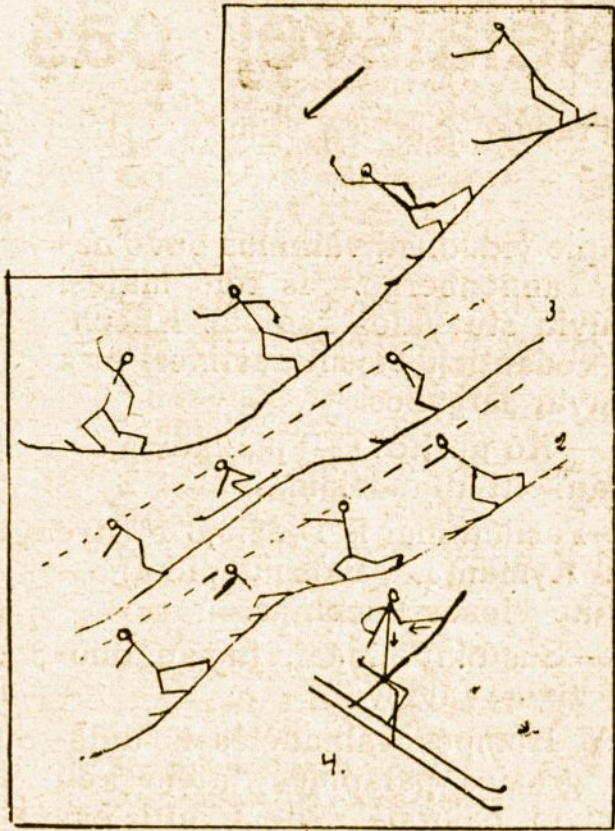
žinėti ir suvaldyti pašliužas, nors tai iš pradžių ir labai sunku pasirodytų, negu jau suaugęs per visą žiemą mokinesis. Juk mes ne būtinai norime pasidaryti tikri pašliužų čiuožimo menininkai, tačiau pašliužos turi mums duoti progos mūsų kūną geriausiame, švariausiame žiemos ore stiprinti, teikti mums didelio malonumo ir leisti pasigėrėti žiemos gamta, nes su pašliužomis žiemą galima visur priėti, kad ir porą metrų gilumo sniego būtų. Šokinėti ir gražias figūras daryti išmoksime pamažu. Išmokę pašliužom čiuožinėti jūs neapsivilsite, kaip ir visi išmokę nėra apsivylę, tik gailisi, kad taip vėlai išmoko ir tiek gražių žiemų praėjo niekais.

Nereikia bijoti pavirsti: sniegas minkštas, ir jei iškylausite mano nurodytu bendruose dėsniuose laiku, niekad nesušlapsit. Jei pasitaikė važiuojant pakalnėn pavirsti ir norite atsikelti neatsagstę kojų, turite pirma persiversti, kad ir kūliu, taip, kad pašliužos stovėtų skersai kalno, bet ne išilgai, ir tik tada tesikelkit; kitaip neatsikelsit, nes pašliužos slys žemyn. Bendrai, pradėdant važinėti pakalnėn, pirmas dalykas, norint išvengti netikėtų nelaimių, — išmokti taisyklingai ir gerai griūti ir keltis.

Pirmosioms pratyboms geriausiai tinka nuokalnus, ne per daug status šlaitas, be jokių kliūčių ir be medžių ir krūmų. Jokiū būdu neturi būti ten akmenų, kelmų ir jokių vielų. Pati sniego pluta neturi būti per daug kieta, nes šiuo atveju nebus galima suvaldyti pašliužų, jos slys į šalis ir žargdins kojas (dėl to pašliužomis nevažinėjama ledu, plentais ir suvažinėtais keliai), labai lengva yra pavirsti ir virstant nusibrėžti į kietą plūtą rankų ar veido odą. Tačiau, jei sniegas yra per daug minkštas, tai pašliužos grimsta per daug giliai, ir jų valdymui išsina daug jėgų. Geriausiai tinka senas, pluta po atlidžio užsidengęs, sniegas, ant kurio būtų 3 — 5 cm. šviežiai užsnigto minkšto sniego.

Pirmiausiai išmokit šliaužti lygia vieta visai be lazdu, paskui su lazdomis. Toliau reikia mokytis lipti į nestaigią atkalnę ir ja nuvažiuoti. Perdaug būtų čia visas smulkmenas surašyti, tam yra specialūs vadovėliai anglų, prancūzų, vokiečių, rusų kalbomis. Pakalnėn išmok iš pradžių taip pat be lazdu šliaužti. Išmokę gerai lygsvarą palaikyti po truputį pereik prie vis staigesnių atkrančių. Į staigius krantus lipama eglaitė ir laiptiniu būdu (žiūr. brėž.). Išmokus gerai važiuoti staigokon pakalnėn, galima pereiti prie važiavimo lankais, t. y., važiuoti ne tiesiog pakalnėn, bet vingiuojant vienodai kairėn ir dešinėn, iš pradžių didesniais lankais, vėliau mažesniais. Pramokę susmaigstykit lazdas 5 — 6 metrų atstume vienon linijon pakalnėn ir važiuodami žemyn išvingiuokit pro visas, neužkliūdami. Labai gražu, kai visa skiltis taip važiuoja ir raitosi, kaip gyvatė. Važiuojant pakalnėn laikytis visada išsitiesus, nesusikūpinus ir nepritūpus, nes tai negražu, o be to, ir lygsvarą sunku išlaikyti, po ko seka sniego vonia.

Išmokus vingiuoti ir išsisukinėti tarp lazdu, galima pereiti prie važiavimo su tikromis kliūtimis, pavyzdžiui, aukštu mišku apaugusiose atkrančėse, kur važiuojant pakalnėn reikia išsivingiuoti tarp medžių, o tai jau yra visai kas kita, kaip išsivingiuoti tarp susmaigstyty lazdu. Išmokit taip pat stabdyti lazdomis ir laiku taisyklingai griūti, kad sustabdžius ir neužlėkus ant ko nors. Reikia išmokti ir vietoje daryti pasisukimus ir apsisukimus



1. ir 2. kūno laikymas ir judesiai važiuojant pakalnėn, 3. kūno laikymas ir judesiai važiuojant pakalnėn su pašokimu, 4. stabdymas važiuojant pakalnėn.

į abi puses. Tiek visų gudrybių užteks pradžia. Be to, skautai visada daugiau dėmesio kreipia ne į tas visas gudrybes, kaip tokias, bet kaip į pagelbinę priemonę žiemą išėiti į gamtą, gėrėtis ja ir stiprinti kūną.

Vienadienėms iškylosms geriausiai pasirinkit kokį tolimesnį tikslą, pav., kokį kalną ar šiaip kalnuotą vietą, gražų kalnuotą mišką, tačiau į tą tikslą nereikia skubėti vykti, pakeliui išnaudoti kiekvieną progą gėron pakalnėn nuvažiuoti ar šiaip ko įdomaus pasižiūrėti. Nuvykus prie tikslo taip pat nereikia labai ilgai ten būti, bet kiek pasivažinėjus kitu aplinkiniu keliu grįžti.

Apsitaisymas tinka geriausiai toks, kokį aš jau esu aprašęs, kalbėdamas apie bendruosius dalykus. Vykstant vienadienėn iškylon, nereikia kiekvienam pasiimti kuprines su visu „bagažu“. Užtenka, kad pora skautų jas pasiima su visais reikalingais užkandžiais, vaistinėle, atsarginiais dirželiais ir atsarginėmis dalimis.

Pašliužos taip pat geriausiai tinka ilgesnėms, kelių dienų iškylosms, kaip Kalėdų atostogoms. Joms reikia pasirinkti gražias miškuotas ir kalnuotas vietas. Sunkiausia čia būna su nakvynėmis, bet ir ta kliūtis keliaujant nedideliais būriais lengvai nugalima. Aš pats esu padaręs tokią ilgesnę kelių dienų iškylą pašliužomis, ir buvau labai patenkintas. Nereikia tik statyti jokių rekordų, nesistengti vieną dieną per daug toli nušliaužti.

Esant minkštam sniegui, daug energijos išsieikvoja provėžių padarymui, todėl patartina šliaužti vienam po kito jau pramintomis provėžomis, žąsele. Kadangi pirmam tenka sunkiausias darbas, tai jis kas dešimt minučių keičiamas kitu ir eina į pat galą. Važiuojant kokion nors nežinomon pakalnėn, pirmuoju visada turi būti labiau prityręs, nes gali pasitaikyti netikėtų kliūčių. Taip pat ir užpakaly turi būti labiau prityrusių, kad sulyginti skirtumą tarp geresnių ir labiau įpratusių bėgikų ir silpnesnių. Be to, visa skiltis turi taikytis prie silpnesniųjų, bet ne prie stipresniųjų. Labai gerai, jei kiekvienas iškylaujantis turi žemėlapi ir kompasą, dažnai gali praversti.

Įdomu yra suruošti ir savo tunto ar draugovės pašliužų šventę su įvairiausiai numeriais.

Sktn. K. Avizonis.

Nelaisvėj pas kryžiuočius.

(Pradžia „Sk. A.“ š. m. nr. 1).

Apie vidudienį vaikinai buvo netoli Tannenbergo. Iš tolo matėsi lietuvių stovyklos ženklai. Knechtai, vedantieji Teisutį, artinosi prie lietuvių sargybos.

— Ko norite?! — paklausta, — toliau eiti draudžiama!

— Pasiuntiniai iš Didžiojo Mistro pas Kymantą, Baisųjį Vilką! — atsakė vienas knechtas.

— Sustokit čionai, tuojau duosim žinią Valdovui.

Po trumpos valandėlės iš didelės, gražios palapinės atėjo keli lietuvių bajorai ir liepė eiti pas Vilką. Knechtai, atvedę Teisutį prie palapinės angos, patys atsitraukė, pasilikdami sargyboj. Teisutis įbėgo į vidų. Palapinėj kėdėje sėdėjo nelaimės prislėgtas, pražilusia galva vyras. Teisutis tuoj pažino mylimus veido bruožus, kurie traukė jį prie savęs.

— Tėve! — skausmingai sušuko, — kas su tavim atsitiko? — ir verkdamas puolė jo glėbin.

— Teisuti, mano sūnau... gyveni dar? Koks tu išbalęs, koks sunykęs. Ak, Dieve mano!... Mano Dieve...

Ilgai glamonėjosi tėvas su sūnum. Abu iš džiaugsmo verkė, pagaliau berniukas paklausė:

— Tėve, kokiu tikslu čia atvykai?

— Kryžiuočiai davė man žodį, kad leis su manim tau pasikalbėti. Bet aš jiems neprisiečiau ir žodžio nedaviau, kad tave gražinsiu...

— Bet aš jiems daviau žodį, kad pas jus dar šandie sugrįšiu.

— Tu davei žodį?

— Taip!... Iš manęs reikalavo, dabar privalau ištešėt.

Tėvas pasidarė baltas lyg mar-

muras, nejudas kaip sfinksas. Užviešpatavo tylą. Tik po kiek laiko nusiramines tarė:

— Teisuti, sūnau mano, ką gi tau liepė pasakyti, gal, kad kalbintum prie išdavimo?

Teisutis užsimastė. „Vargšas mano tėtusi, eisi į karą su vokiečiais... Teisutis tau nieko nepasakys“.

— Teisuti, sakyk dėl Dievo, ką tau liepė! Sakyk!

„Taip!... Tegū aš žūsiu už brangią tėvynę, negu būsiu prakeiktas išgama!“ pamanė mažas didvyris ir tarė nusigręždamas nuo tėvo.

— Liepė man... prikalbinėti, kad tu išduotum!... Kad pereitumėt pas juos, o Valdovą Vytautą apleistumėt.

Kymantas pažvelgė į sūnų.

— Ir daugiau nieko? apie tave nieko nesakė, neminėjo?..

Senam karžygiui bajorui balsas kimo gerklėj. Jo tėviška širdis atjautė, kad mistras liepė jam daugiau pasakyti ir ji iš skausmo drebėjo, bijodama paskutinių sūnaus žodžių:

Bet Teisutis nedvejodamas atsakė:

— Ne. Nieko daugiau, tėve!

— Nieko daugiau? — paklausė, o nuo jo širdies lyg akmuo skausmas nukrito.

— Nieko, tik jums būtų geriau pas juos, tuomet ir mane tau grąžintų, kada pereitumėt jų pusėn.

— Atiduotų?

— Ne. Netikiu jiems, tėve! Jie tik taip sakė, kad jus patrauktų savo pusėn.

— Žinau, kad vokiečiai meluoja, kaip šuo! Sūnau mano, jeigu rytoj žūsiu kruvinoj kovoje, tu...

— Ne, tėve! Dievas duos, tu ištešėsi. Pasimatysim po kovos. Tau pergalė ir ištešėjimas, man laisvė. Atimk mane iš tų plėšikų!

Čia Teisučio balsas užkimo. Verkdamas vėl prisiglaudė prie tėvo krūtinės.

— Laikas jau grįžt, atsisveikink, tėve! Aš daviau žodį, kad greit grįšiu.

Teisutis bučiavo tėvo rankas, paglamonėjo ir greit išbėgo iš palapinės, nes skausmas draskė jam krūtinę. „Paskutinis kartas, daugiau jau nematysiu savo brangaus tėvelio“, mastė, o ašaros riedėjo per skruostus.

Grįžo stovyklon. Čia viešpatavo linksnumas. Visur skambėjo puotaujančių vokiečių šūkavimai ir klegėjimai. Taurės sklido aplink. Išdidūs vokiečiai buvo tikri laimėjimu. Tuojau Teisutis buvo nuvestas pas mistrą.

— Ką gi pasakei tėvui?

— Nieko nepasakiau!

— Kodėl?

— Nes nebijau mirties! Geriau mirt, negu prikalbinėt tėvynę išduoti.

Mistro veidas pamėlynavo iš pykčio:

— Prapulsi rytoj! Mirsi žiūrėdamas į savo tėvo lavoną!

Berniukas virpėjo, o jo lūpos tyliai krutėjo, šnabždėdamos maldą. Kryžiuočiai linksminosi.

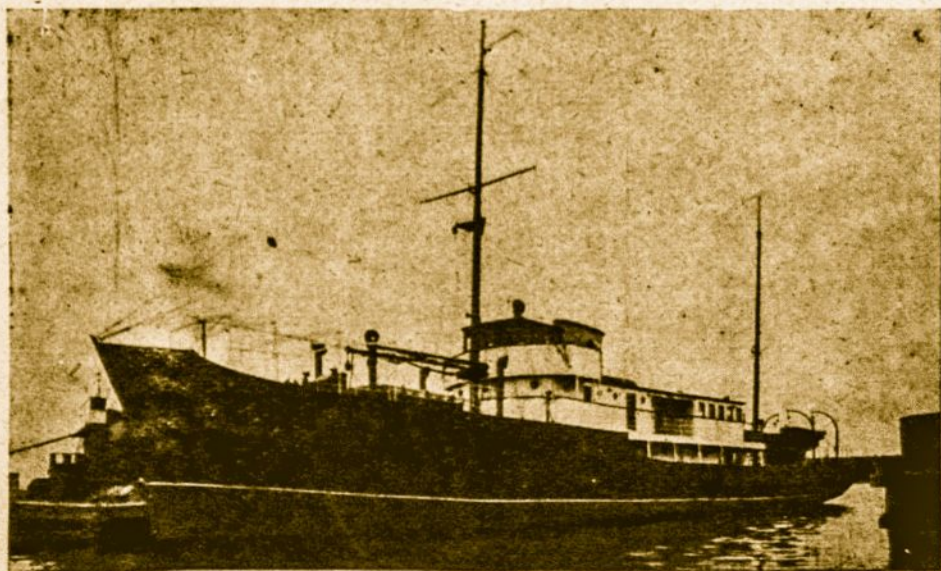
Tuo pat laiku lietuvių stovykloj viešpatavo iškilminga tylą. Pagarbūs kariai rengėsi į kovą už mylimą tėvynę Lietuvą. Sugaudė mažasis trimitas. Vytauto tarnai išbėgo iš palapinės. Tuojau vėl grįžo.

— Pasiuntiniai iš Didžiojo Mistro pas Valdovą, — tarė jų vienas.

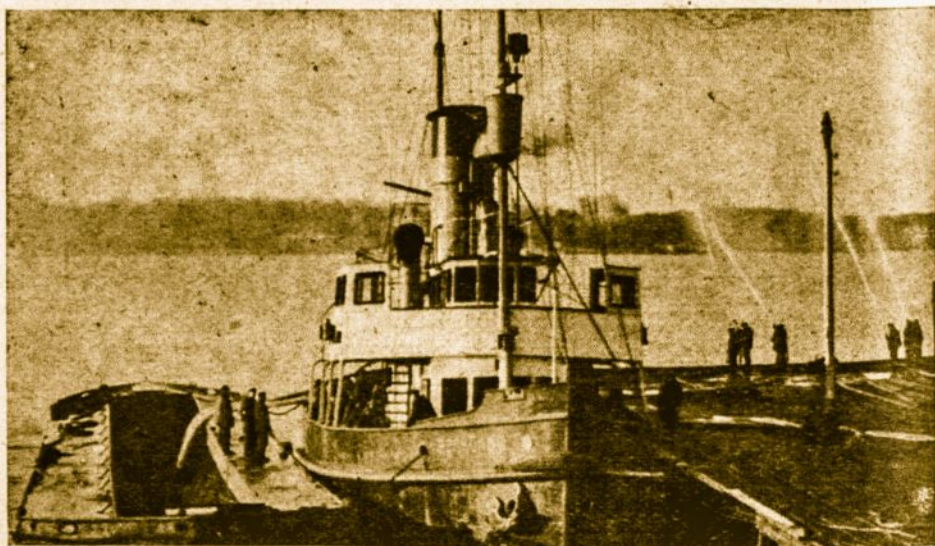
— Įveskit! — liepė Vytautas.

Keli kryžiuočių pasiuntiniai įėjo palapinėn ir stojo prieš Vytautą.

— Mano ponas Didysis Mistras, įstatymų žinovas, Urlychas fon Jungengen'as atsiunčia tau, Švie-



Klaipėdos laivų st. Lindenau ir co fabrikas Čili valstybei pastatė laivą „Presidente Montt“.



Luidenau laivų dirbtuvėse statytas Lietuvai laivas ledlaužis «Perkūnas», kuris dabar dirba Klaipėdos uoste.



A. Šiliauskas, Afrikoje, uolus „Sk. Aido“ skaitytojas ir didelis Lietuvos skautų draugas, atsiuntęs jiems ir dovanų, kurios konkurso keliu bus skautams perduotos. Pažiūrėkite, kas dar sėdi ant suolo.

siausias Valdove, du durklus. Vienas tau, antras lenkų karaliui Jogailai, kad galėtumėt su mumis grumtis, — griežtai tarė pasiuntinys.

— Nestigs mums ginklų, — atsakė Valdovas ramiai, — bet ir tie bus reikalingi, kad pažemintumėm vokiečių galybę. Tokį atsakymą parnešk savo ponui.

Kryževiai nusilenkė išėjo.

Aplink tylu, naktis. Teisutis negalėjo sumerkti akių. Jis svajėjo, žiūrėdamas paskutinį kartą į mėnulį ir žvaigždes.

Pamažu, pamažu pradėjo švist. Padangėj sučirškėjo paukštelių balsai. Pagaliau patekėjo saulė.

— Sveikink mane, graži saulutė, — liūdnai šnabždėjo berniukas, — jau tavęs daugiau nematysiu.

Ir paslėpė savo veidą delnuose.

Diena buvo šilta, audringa. Grunvaldas, Žalasis kalnas ir Tannenbergas maudėsi saulės spinduliuose.

Visur buvo gera — jauku...

Abiejose stovyklose geležinė rimtis. Bet štai lietuvių ir lenkų stovyklose pasklysta bubnų, trimtų ir kovos ragų garsai.

Lietuviai ir lenkai puolė priešus. Virš jų plevėsavo purpurinės vėliavos su ženklais: vytim ir ereliu. Saulėj blizgėjo kareivių ginklai.

Puolė ir vokiečiai. Buvo didžiausias sąmyšis.

Kryžiuočiams vadovavo pats Didysis Mistras; lenkams Zyndram'as; lietuviams, rusams ir totoriams kunigaikštis Vytautas Didysis.

Visur virė mirtina kova.

Lenkų pulkai jau išsklaidyti — sumušti. Pats karalius Jogaila vos nenustojo gyvybės, dėka jauno vy-

Sveiki, skautai! Sveikos, skautės!

Nesunku man kojos autis.
Bet jei „Aidan“ reik rašyti,
Versmių Jono laiškas skautams
Reikia protas palankstyti.
Tai nepykit, sesės, broliai,
Kad aš nerašiau lig šioliai.
Keista: jau atėjo laikas —
Rašo veik kiekvienas vaikas.
Su minčių pilnu aruodu
Štai ir aš nepasiduodu.
Ašai — vyras, rodos, bravo,
Nieks manęs dar neprigavo.
Norit gal susipažinti? —
Palaikyt mano mintį.
Esmi skautas, skautas geras,
Visos skiltys dėl man' deras.
O turiu ir laipsnį aukštą:
Šveičiu skiltininkui šaukštą.
Rodos, būčiau dar viršesnis,
Jei ne tas nelemtas kšnīs,
Kurį lyg iš mano žando
Pedagogai išsikando.
Oi, ta-drilia, rita tita —
Ar suprantat štuka šitą?
Nesuprantat — nebijokit:
Pasiūstengsiu jus pamokyt.
Matot, aš esu poetas,
Ir man keistas visas svietas.
Žemė sukas aplink saulę, —
Man atrodo — čia apgaulė.
Trauk devyni: man atrodo —
Žemei suktis nusibodo.
Ir tą rimtą savo mintį
Aš stengiuos visur apginti.
Tai kiekvienas pedagogas
Man yra jau priešas blogas.
Ir galop aš apturėjau,
Ko visai nesitikėjau:

ruko Zbigniev'o Olesnicki'o, kuris
jį išgelbėjo. Tik Vytautas su garsiu
Zaviša Juoduoju dar kaunas, dar
jų pulkai narsiai atremia vokie-
čius. Bet ir jų eilės pamažu retėja.
Garbė užvaldė vokiečių širdis.
Pergalės vainikas pynės. Tik štai
iš šono puola garsusis Kymantas.
Vokiečių tarpe kyla panika. Dau-
gelis pradėjo bėgt šaukdami:
— Pasiutęs Vilkas! Baisusis Vil-
kas!

O Kymantas puola ir kerta lie-
damas pyktį ant išdidaus vokiečio,
kuris jam žmoną ir sūnų atėmė.

Kryževių keiksmams nebuvo
galo. Krinta ir pats Didysis Mistras
Urlychas fon Jungengenas su savo
išdidžia galybe. Visos vokiečių vė-
liavos papuola nugalėtojų — lie-
tuvių rankosna. Karas laimėtas!

Puikybė ir išdidumas, lietuvių
skriaudom užlietas, žuvo! Galas
kryžiuočiams!

Džiaugias Lietuva, džiaugias Di-
dysis Karžygis Vytautas, džiaugias
Jogaila pergalės vainiku, tik vie-
nas Kymantas iš Vilkalnio nesi-
džiaugia. Gražo rankas, žilus plau-
kus nuo galvos rauna prie savo
mylimo sūnaus lavono, kuris žuvo
nuo klastingos vokiečio rankos,
tuomet, kai pirma auka krito nuo
Vilko kardo.

Garbė mažajam karžygiui, mirė
kaip didvyris!

Iš J. J. Kraševskio išvertė
J. Stankevičius.

Mano elgesio penkiukė
Greit pavirto ketveriuke.
Nors tada buvau dar skautas,
Bet kaip katinas persautas.
Kol veiklioji mūs draugovė
Mano liūdesį sugriovė, —
Sako: „Rimk, nurimki, broli:
Džiaugsmo dienos nebetoli.
Ketvertukas — tai tik niekas,
Kol dar veikia jaunas „viekas“.
Taip padrąsintas, nurimęs
Nejutau skausmų nė žymės.
Susiradęs laimės viltį,
Aš tikejau sušilti.
Ir štai vieną gražią dieną
Išgirdau naujieną vieną.
Ar tai gandas, ar tai monas? —
Atvažiuos iš Kauno ponas.
Tapi, tikrai. Atūžė autas.
Pasižiūriu — sėdi skautas.
Pasisveikinom, kaip reikia.
„Ar geari draugovė veikia?“
„Taip, gerai, viskas tvarkoje“.
Ir, pakėlęs savo koją,
Nė „sudiev“ jam nepasakęs,
Nuejau, kur veda akys.
Kitą dieną mūsų klasė
Rašomąjį darbą rašė.
Taip, ir aš rašiau sušilęs,
Prakaitėliu apsišpylęs.
O kai pamoka praėjo,
Nebeliko šito vėjo.
Po klases tik šmikštu — šmaikš-
Brolis draugininkas vaikšto,
Ir skauteliams jis įsako
Susirinkt prie upės tako.
Ir visi tik guru — guru
Bėga, stumdosi prie durų:
Rodydami savo jėgą,
Skautai į laukelį bėga.
Ir visi, eilėn sustoję,
Laukiam pono išsizioję.
Pagaliau jisai atvyko
Su nesvietišku dalyku.
Tikras vargas, baisi bėda:
Mus smalsumo ligos ėda.
Ir negelbsti joks vaistas,
Kai minty dalykas keistas.
Ponas tai: „Skautai brangūs!
Matot, šičia bumerangas.
Mesk tik jį į koki daiktą,
Ir žinai, kas yr nuveikta:
Jeį pataikai — jis neplyšta,
Jeįgu ne — atgal sugrįžta“.
Ir apsidžiaugėme baisiai,
Sode raudonuoja vaisiai.
Bumerangą tik paleisim —
Visą sodą greit iššveisim.
Jeį pataikyt nepajėgsim,
Tai kur nors kitur nebėgsim:
Bumerangas grįš į ranką. —
Ar tos laimės nepakanka?
Ta viltim apsišarvavom.
Na, ir pasimėtyt gavom.
Taip — tai taip... O kitą dieną
Bumerangą jau ne vieną
Broliai skautai pagamino
Ir veikimą jų mėgino.
Vieni mėtė bumerangus,
O kiti — medines štangas.
Žodžiu sakant, ir pagaikščiai
Lakstė pagal kupras šmaikščiai.
Taip prabėgo šis smagumas.
Bet, o koks nemalonumas:
Vos kita diena atspruko,
Klasės mokinių pritrūko —
Daugel apdaužytų skautų
Vengė mokyklon keliautų.
Ir manęs pramušta galvio
Nieks netraukė nuo pagalvio.
Taigi viska gal supratot:
Koks aš skautas, patys matot.
Laimės taškas lengva rasti —
Ketinu aš susiprasti:
Nebebūsiu skautas plonas.
Pasirašo Versmių Jonas.

KŪNO KULTŪRA

Veda
Karolis Dineika.

Kūno kultūros uždaviniai ir priemonės.

(Kelios pastabos).

Skautas nekeldamas savo kūno kultūros niekuomet neturės užtekstinai fizinių pajėgų, ir savo kūną paruoš puikiausią dirvą įvairioms ligoms. Yra pripažinta, kad fizinis lavinimasis žmogui, o ypač skautui, yra būtinais reikalingas. Tik sportuojant žmogaus pajėgos, fizinis bei protinis išvermingumas auga.

Kuriuos uždavinius turi kūno kultūra?

Pirma — kūno kultūra yra sudarymas tinkamų sąlygų skauto darbui ir jo organizmui plėtotis.

Antra — kūno kultūra yra auklėjimas, skiepinimas mokėjimo gyventi taip, kad skauto organizmas būtų sveikas ir darniai, gražiai veiktų ir vystytųsi.

Trečia — yra priemonė valiai stiprinti, skauto broliškiems jausmams skiepinėti ir atsakingumo prieš tautą ir valstybę supratimui skaidrinti.

Ketvirta — yra priemonė skauto drausmei palaikyti ir priemonė poilsiui bei pramogai organizuoti.

Kūno kultūra yra būtina ir net pagrindinė dalis viso skautų darbo. Kūno kultūra skautui reikalinga tam, kad jis kiekvienu momentu

į klausimą „ar budi, brolau?“ galėtų sąmoningai su pilnu savo fizinių ir dvasinių pajėgų supratimu trumpai ir aiškiai atsakyti: „vis budžiu!“

Tiekiant skautui didelius ir svarbius uždavinius, kūno kultūra duoda jam ir daug priemonių, iš kurių skautas gali pasirinkti sau maloniausius.

1. Fiziniai pratimai, žaidimai, sporto pramogos padeda skauto normaliam augimui ir jo organizmo plėtotei, auklėja jame savo skilties, draugovės, tunto, visos skautijos ir artimųjų brolišką meilę, Auklėja tokias kilnias žmogaus savybes, kaip: pasiryžimą, pasišventimą, išvermę darbe ir pasitikėjimą.

2. Saulė, vanduo ir oras grūdina skauto sveikatą, palengvina jo visą darbą.

3. Higiena skauto namuose, skiltyj, draugovėj sudaro sąlygas tinkamam organizmo veikimui, nurodo darbo kiekį, moko mus normaliai maitintis ir tinkamai, kaip žmogui pridera, dirbti.

Gydytojo ar specialisto mokytojo kontrolė tvarko, reguliuoja skautų organizmo plėtojimąsi, nurodo klaidas ir kelius toms klaidoms taisyti. Tur būt visiems supranta, kad visas skautų kūno kultū-

ros darbas turi būti tinkamai pri-
taikytas ir vilkiukų-paukštyčių, ir
skautų - skaučių, ir skautų vyčių
bei vyr. skaučių amžiui.

Kūno kultūros uždaviniai sąryšyje su skauto amžiumi.

I. Vilkiukų - paukštyčių ypatybės 7 — 12 m. Charakteringiausia ypatybė šio amžiaus yra noras žaisti, lakstyti, organizuoti, imituoti, pamėgdžioti, bet organizmas dar netvirtas, auga, kaulų ir raumenų sistema dar netvirta, todėl apsunkinti vilkiukus ir paukštytes darbais, sudėtingais ar fiziškais sunkiais darbais negalimas, neleistinas dalykas. Šiam amžiui geriausia fizinio auklėjimo rūšis tai gryname ore, saulėj žaidimai, pramogos ir lengvieji skautų darbai, kurie neapsunkina raumenų darbo ir surišti su kraštotyra bei gamtos mokslu: visoki lapų rinkiniai, vietos pažinimo žvalgyba: pranešti kur bala, kur upė, takai, miškelis.

II. Skautų-čių amžiaus 12 — 18 m. ypatybės. Šiame amžiuje pasireiškia daugiausia ūgio augimas ir brendimas. Krūtinės tūris dar neproporcingas ūgiui. Štai kodėl nuo dažno sėdėjimo, per didelio darbo suole ar prie stalo pasidaro įdubusi krūtinė, išauga jaunuolis silpnų plaučių ir įgauna net visam amžiui palinkimą ligoms. Todėl šitame amžiuje neužtektinas oro kiekis, nepakankama saulės šviesa, mažas vandens vartojimas prausimuisi, apiplovimams ir, bendrai, higienos reikalams, visam amžiui gali sužaloti mums pavestąjį jaunimą. Atsiminkim, kad moralė atsakomybė daug didesnė, daug skaudesnė už fizinę ar materialinę atsakomybę. Vertingiausiomis fizinio lavinimo priemonėmis šiame amžiuje bus tinkamas išnaudojimas saulės, oro ir vandens žaidimuose ir lengvojo sporto bei spor-



Skautės — skautelės, pradėkite svajoti apie skaučių kūno kultūros šventę Kaune... Vaizduokitės, kad jau susirinkote, pievėsuoja vėliavos, tūkstančiai akių seka jūsų pramogas, visur saulė ir skautiška šypsena... Jūs širdingai, pakėlusios rankas, sveikinatės, savo gyvumu ir skaisčia nuotaika rodote kokia galinga yra kūno kultūra, — jūs lyg sakyte sakote, kad štai mes kasdien fiziškai lavinomės ir todėl mums yra taip miela

gyventi... Svajokite ir dar... Bet staiga sustokite ir nusigąskite — juk jūs dar ne visos pasiryžote kasdien daryti rytmečio mankštą! Juk jūsų valia dar sutingusi ir nusilpęs kūnas yra paveręs jūsų dvasią... Pašokite; šalyt svajonės! Gyvensime realybe, kad iš tikrųjų kasdien fiziškai ir dvasiškai tobulėtume, ir tuo priartintume skaučių kūno kultūros šventę.

tinų žaidimų pramogose. Jei mums brangi yra tautos ateitis, tai visokio turinio pamėgimai: lygiagretės, sunkumų kilnojimai, rungtynės, turi būti dradžiami, nes šiame amžiuje šitos rūšies pratimai ne tik nenaudingi, bet baisiai žalingi.

Kokie fiziniai pratimai ir kaip jie turi būti tvarkomi.

Jau žinome, kad fizinių pratimų uždaviniai: išlavinti raumenis, padėti tinkamai augti organizmui, lavinti, liaulinti kaulų, raumenų aparatą, lavinti kvėpavimo ir kraujotakos organus, išmokyti skautą teisingai, gražiai, ekonomiškai, naudingai vaikščioti, bėgti ir šokinėti. Be to, padėti lavinti regėjimą, klausą, palytėjimą, uoslę ir tokias būtinas jaunuoliui ypatybes, kaip vikrumas, sumanumas, drausmingumas, ištvermė, savarankiškumas ir kitas kilnias žmogaus ypatybes. Turint galvoje visa pasakyta, visa programa skiltyse ar draugovėse, turi būti pagrįsta žaidimais, sporto pramogomis (sky, pačiūžos, rogutės, valtys, keltuvas) ir natūraliais judesiais (ėjimas, bėgimas, mėtymas, šokimas) ir lengvais darbais (pinimas, lipdymas, topografijos nuotraukos, fotografijos ir k., savo draugovės ar tunto sporto aikštelės, darželio sutvarkymas, ravėjimas, sodinimas ir t. t.). Visos šitos fizinių pratimų rūšys puikiai veikia augantį organizmą, be to, žadina geriausią — puikiausią savijautą ir norą veikti bei būti naudingą savo organizacijai ir arimui.

Kad visi minėtieji fiziniai pratimai būtų naudingi, reikalinga, kad būtų sistemingai tvarkomi ir nuolat vedami. Ypač patariama, gerai savijautai per visą dieną palaikyti, daryti rytinius pratimėlius. Šitie pratimėliai, lyg laikrodžio užsikimas visai parai, paruošia jaunuoliui gerai atlikti dienas darbus, ir jaučiasi linksmas, sveikas bei tvirtas.

Šių pratimų tikslas: a) palaikyti gerą savijautą, b) šalinti mūsų ydas: blogą laikyseną, ištižimą, netinkamą kvėpavimą. Judesiai turi būti lavina įvairius kūno organus (sąnarius). Berniukams mažiau plastikos, bet daugiau tvirtumo!

Jeigu po mankštos jauti raumenų skausmą, tai ženklas, kad sportas daro didelę įtaką į raumenis. Aišku, kad visi šie pratimai turi būti atliekami higienos sąlygose — gryname ore.

Skautas ne tik praktiškai turi užsiimti kūno kultūra, bet ir teoretiškai turi būti pasiruošęs. Tam daromos įvairiausios paskaitos, kursai, pašnekėsiai. Patieksiu jums keletą temų pasikalbėjimams: „Ko-

Skautai-ės visame pasauly.

Tarptautinė skaučių konferencija.

Septintoji tarptautinė skaučių vadovų konferencija įvyks 1932 m. rugpjūčio m. Bucze, Lenkijoje. Kiekvienos tautos dviem atstovėm, kurios dalyvaus toje stovykloje, lenkų skautų-čių organizacija duos pilną išlaikymą. Lenkijoje jos bus 4 dienas.

Ar žinote kada prasidėjo skautų vyčių organizavimas?

Skautų vyčių judėjimui pirmus pagrindus davė 1917 metais pulkininkas C. Ulik iš Burgh'o, vienas artimiausių R. Baden Powell'io skautystės bendradarbių. Bet tik neseniai skautų vyčių judėjimas paplito po visą pasaulį.

Rumunijos skautų tautinė Jamboree.

1932 m. liepos m. 5 — 30 dienomis Rumunijos skautai ruošia antrąją tautinę Jamboree — didžiąją stovyklą. Ji įvyks vienoj gražiausių Rumunijos vietų prie Karpatų kalnų. Manoma, kad šią stovyklą aplankys ir R. Baden-Powell'is bei Hubert Martin, tarptautinio skautų biuro direktorius. Rumunų skautų organizacija į šią stovyklą kviečia visas užsienio skautų organizacijas, jų tarpe ir Lietuvos Skautų Sąjungą, atsiųsti savo atstovus.

Stovyklos deficitas.

Didžioji jubiliejinė Čekoslovakijos skautų-čių organizacijos stovykla, kuri buvo Prahoje praeitą vasarą ir apie kurią savo laiku „Skautų Aidas“ gan plačiai rašė, kaip dabar teko patirti, Čekoslovakijos skautų-čių organizacijai davė 130.000 čekų kronų deficitą. (130.000 čekų kronų yra maždaug 40.000 litų). Organizacijos vadovybė apdėjo visus skautus-tes ypatingu mokesniu šiam deficitui išlyginti. Būtent, kiekvienas Čekoslovakijos skautas, skautė, vilkiukas bei paukštytė moka po 5 čekų kronus ir kiekvienas skautininkas ar sk. vytis moka po 10 č. kronų.

Gražus sugyvenimas.

Slovakų katalikų skautai ir skautės puikiai sugyvena vienoje organizacijoje lygiai taip pat, kaip tai yra pas mus ir

dėl negalima rūkyti ir alkoholi gerti“, „Kaip ir kodėl prižiūrėti švara kambariuose“, „Kaip grūdinti kūną žiemos metu“, „Kovos priemonės prieš limpamas ligas“, „Koks turi būti poilsis vasaros metu“. Daktaro pranešimai draugovei gali būti tokio turinio: „Ką parodė skautų medicinos apžiūrėjimas ir ką reikia daryti sveikatos reikalui“.

Pagaliau skautiškos sporto šventės yra įdomi, vaizdinga forma skautizmui skatinti. Organizavimas skautų sporto švenčių gana platus klausimas.

Bet joks tobulinimas neįmanomas be tam tikrų stebėjimo rezultatų. Stebėjimų ar kontrolės formos: 1) dienynas, arba darbo dienynas, 2) pasiektų rezultatų užrašymas. Tas daroma tris kartus: pavasari, vasarą ir rudenį.

Vyr. skilt. Ant. Umbrasas-Kairionis.

kaikuriuose kituose kraštuose. Jie leidžia nedidelį, bet simpatišką laikraštį „Skaut“ Nors laikraščio pavadinimas ir yra vyriškos giminės, bet jame labai daug vietos yra pašvęsta skautėms ir, kaip jo redakcijoje, taip ir bendradarbių tarpe moteriškasis elementas yra gausingas.

Praeitų metų gruodžio mėn. 14 Bratislavoje, skautų-čių organizacijos centre, buvo didelė ir jauki skautų-čių šventė, per kurią buvo pašventinta skaučių vėliava ir kaikurie skautų vadovai apdovanojami garbės ženklais.

Holandijos skautai irgi kviečia į savo stovyklą.

Ateinančią 1932 m. vasarą, rugpjūčio mėn. 2 — 12 dienomis ruošia didelę skautų stovyklą netoli Haagos. Stovykla turi tikslo arčiau supažindinti Holandijos visuomenę su skautų organizacija ir parodyti, kad šiais sunkiosios krizės laikais ji galėtų būti gera visuomenės parama ir viltis.

Holandijos skautų vyriausias štabas kviečia ir užsienio skautų organizacijas prisidėti prie jų ruošiamos stovyklos ir atsiųsti savo reprezentacijos skiltį su atsakomingu vadu.

Turima vilties, kad stovyklą aplankys Holandijos karalienė ir pasaulio skautų Šefas R. Baden-Powell'is.

Gauna kalendorių Budėk!

1932 m. kalendorių „Budėk“, kaip nemokamą priedą prie „Skautų Aido“ 1932 m. metinės prenumeratos, gauna A. Brazaitis, A. Kuprevičius, Chmieliauskaitė, A. Gutaitis, N. Keliotis, J. Mankevičius, V. Federavičius, St. Stankūnavičius, pulk. J. Šarauskas, M. Karniškaitė, V. Dargis, K. Buišas, V. Žemaitis, K. Petronis, V. Grušas, Br. Stancikas, B. Grigutis, K. Andrekus, M. Zilinkovičius, A. Grybauskas, Br. Kauneckas, Vl. Mikalauskas, Vl. Juchnevičius, M. Mikuta, St. Razmas, S. Kasparavičius, Al. Čepys, H. Glazauskas, J. Petrutis, Alb. Jankauskas, Alf. Vainauskas, Al. Pocevičius, Al. Bulvičiūtė, J. Daniliauskas, A. Eidukevičiūtė, El. Lizaitė, Ol. Vilkytė, J. Viltrakas, Lukšaitytė, Br. Kinberytė, J. Laužikaitė, St. Grigaitė, M. Genytė, Elv. Aukštikalnytė, D. Valiukaitė, L. Jurgutytė, B. Vaitkūnaitė, L. Petrovaitė, R. Sideravičius, St. Bulota, J. Markūnas, P. Litas, A. Milakūnas, St. Kuprionis, Eug. Litenas, L. Svilaitė, Mildos dr. Utenoje, V. Dapkus, J. Jasutis, J. Alimaitė, Z. Šniūkštaitė, Gražinos dr. Plungėje, V. Baltutis, Slavėnas, V. Elzbergas, V. Alekna, L. Trilupaitis, A. Andruskevičius, Vl. Rozmanas, O. Balzaravičiūtė, B. Rozmanaitė, R. Medelinskas, P. Andrijauskas, A. Juška, B. Stulpinas, Lemberis, M. Benšteinaitė, Galažius, A. Zembribas, Tribė, V. Čečeta, A. Vitkevičius, 9 p. p. karin. biblioteka, dr. Mikulskis, leit. Levinas, leit. Krasnickas, T. Šibaila, A. Makauskas, M. Martinaitis, kap. Šenbergas, Osk. Urbonas, V. Paulionis, R. Urbonas, II oro eskadrilė, K. Čepulis, A. Saulaitis, A. Urbonavičiūtė, kun. Rankelė, K. Jančiauskas, V. Jurgutis, M. Mantvila, H. Lukoševičius, V. Kastanauskas, Pr. Vertelkaitė, V. Kukorytė, E. Rastauskaitė, Vl. Kalasauskas, G. Žmuidzinavičiūtė, U. Lietuvininkaitė, J. Gruzauskas.

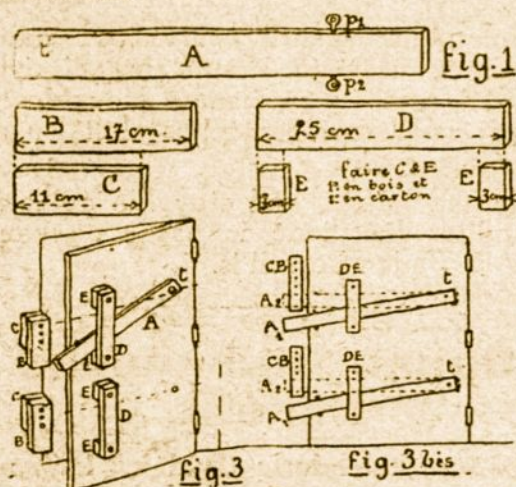
(B. d.).

Kaip įsirengti savo būkle.

Pastaciūs būklą, reikia jį tinkamai įrengti ir apstatyti. Aiškūs dalykas, skautai negali nieko pirktis, ką patys gali pasidaryti. O pasidaryti tikrai daug gali.

Kada būklas jau gatavas, be abejo, pirmas rūpestis bus jį ir jame laikomus daiktus apsaugoti nuo pašaliečių. Būtinai reikės įtaisyti koki nors užraktą. Pirkimės spynos padorus skautas, žinoma, nekabins, bet pats ją pasigamins, o pasigamins, jei pats nieko nesugebės išgalvoti, žemiau aprašytu būdu. Tuo būdu pagamintos spynos niekas, net ir šaltkalvis, negalės atrakinti, jei nežinos jos paslapties. Duryse net nebus raktui skylutės.

Šiai paslaptinėjai spynai pasigaminti visų pirma reikalinga maždaug 7×2 cm. lenta. Iš tos lentos išpiaunami du gabalai A, kurių ilgis turi atitikti durų plotį. Abiejų gabalų galuose reikia išgręžti po skylutę t. Be to, reikia išukti, kur pažymėta p1 ir p2, du mažus sraigtelius su akutėmis.



1 piešinys.

Iš lentos likučių išpiaunami dar šie gabalai:

Du gabalai B: 17×7 cm.

Du gabalai C: 11×7 cm.

Du gabalai D: 25×7 cm.

Keturi gabalai E: 7×3 cm.

Gabalai B ir C priešriubojami prie durų staktos iš vidaus pusės, kaip atvaizduota 2 brėžinyje (fig. 2). Kad susidarytų didesnis tarpas, tarp B ir C gali būti pridėta kartono.

Gabalai D ir E priešriubojami prie durų, taip pat iš vidaus pusės (3 brėžinys — fig. 3). Tarp D ir E taip pat galima pridėti kartono.

Paskui gabalai A įdedami į savo lizdus (DE) ir priešriubojami prie durų taip, kad galėtų laisvai sukintis aplink tašką t, ir kad galai iš vienos pusės išlįstų kokius 7 cm. už durų krašto.

Lizdai DE įtaisomi tokia aukštyje, kad, kada durys yra uždaros, jas būtų galima atidaryti, jei skersiniai būtų žemutinėje padėtyje A1, ir nebūtų galima jų atidaryti, jei jie būtų aukštutinėje padėtyje A2 (3 bis brėžinys — fig. 3 bis). Paskutiniu atveju skersiniai, pakilę į lizdus CB, užvelkiuoja duris.

Dabar reikia taip padaryti, kad, kada išėini iš būklo ir uždarai duris iš lauko pusės, skersiniai automatiškai pereitų iš padėties A1 į padėtį A2 ir durys užsivelkiuotų iš vidaus.

Tam pasiekti iš storos vielos pasidarbamas prietaisas F (4 brėžinys — fig. 4). Tai tarsi raidė U su dviem kūkeliais S ir T, užlenktais stačiu kampu (S yra ilgesnis, T — trumpesnis).

Tas prietaisas pritaikomas prie F (5 brėžinys — fig. 5) su „prabajais“.

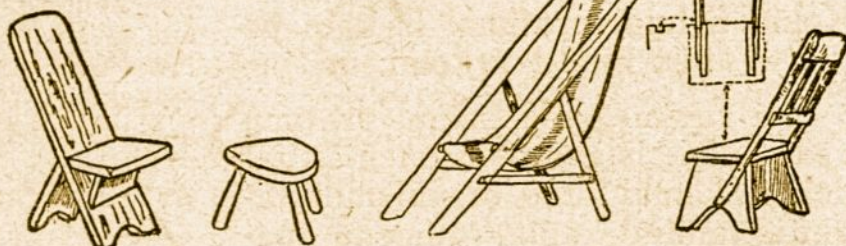
6 brėžinyje (fig. 6) smulkiai parodoma, kaip tai padaroma.

Kada skersiniai yra padėtyje A1, kūkelis T laikos už sraigtelio akeles p2, kuri įtaisyta skersinyje A (žiūrėk aukščiau). Kūkelis S, kuris yra daug ilgesnis, turi būti išsikišęs už durų krašto ir jo ilgis turi būti apie 2 cm. didesnis už durų storį (6 brėžinys — fig. 6).

Viela I nutiesiama tarp skersinių A, pasinaudojant sraigtelių akelemis p1 ir p2, paliktomis tam tikslui (5 brėžinys — fig. 5).

Po to prie viršutinio sraigtelio pritaikoma storos gumos juostelė L. Kitas gumos galas pritaikomas prie taško O. Padėtyje A1 guma bus įtempta.

Kada darysi duris, vielos F kūkelis S (6 brėžinys — fig. 6) atsimuš į durų staktą ir bus atstumtas.

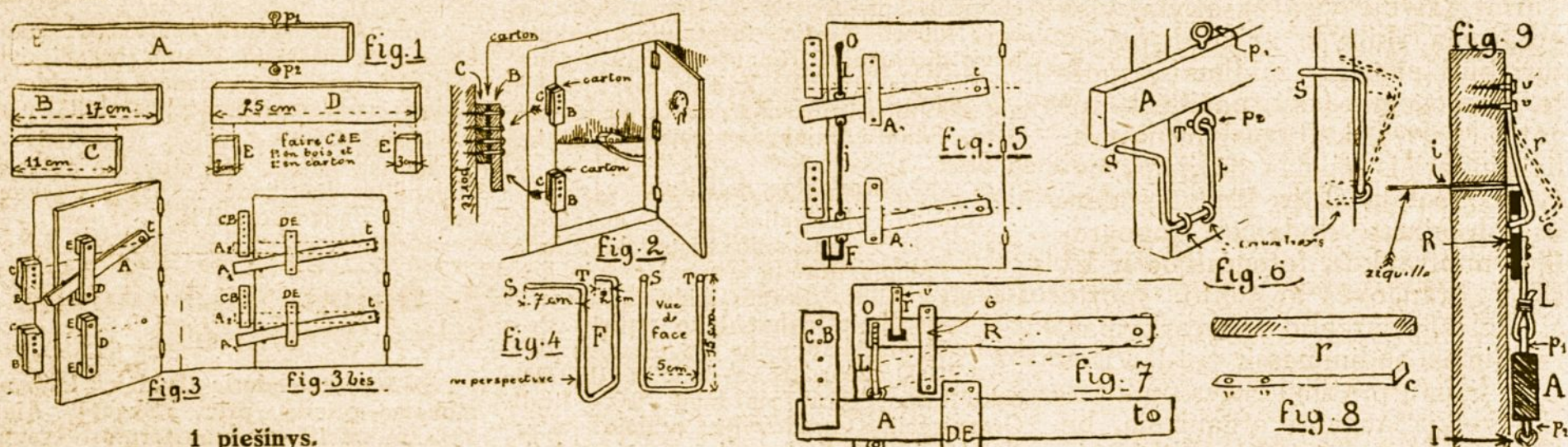


3 piešinys.

dėtyje, kuri yra punktyru pažymėta 7 brėžinyje (fig. 7). Taškui O nusileidus žemyn, guma atsileidžia, ir durys atsidaro.

O dabar sekite visą paslaptį: duryse yra padaryta mažytė skylutė i (9 brėžinys — fig. 9), pro kurią galima tik adatą įkišti.

Įkišęs pro šią skylutę adatą, gali atstumti spyruoklę r. Tada ir durys atsidarys.



2 piešinys.

Skylutė visaip slepiama, maskuojama.

Prieš išėinant iš būklo, spyna, žinoma, „užtaisoma“.

Turint užraktą durims, galima susirūpinti ir būklo apstatymu. Būklo baldai ir papuošimai, kaip jau buvo sakyta, turi būti pačių skautų darbo.

3 piešinyje atvaizduoti kėslai ir kėdės būklui. Juos taip lengva padaryti, kad neduodu jokių paaiškinimų.

4 piešinys rodo stalą, kurį taip pat labai lengva pasidaryti. Į D (i skylutes E ir F) įtaisomos stalo kojos A ir B. H ir K — skersiniai, kurie susikryžiuoja p

Tuo pačiu metu kūkelis T atsipalaiduos iš sraigtelio akeles p2, o skersiniai, traukiami gumos, iš padėties A1 pereis į padėtį A2, kur ir laikysis. Tokiu būdu durys neatidaromai užsidarys.

Dabar reikia išspręsti klausimą, kaip atidaryti iš lauko šitaip užsidariusias duris.

Aišku, kad, jei taškas O (5 brėžinys — fig. 5) staiga nusileistų, guma L atsileistų ir skersiniai, savo pačių svorio traukiami, nukristų į padėtį A1. Vadinas, reikia surasti priemonę, kuri būtų neregima iš lauko pusės ir su kurios pagalba būtų galima nuleisti žemyn tašką O. Tą galima šitaip padaryti.

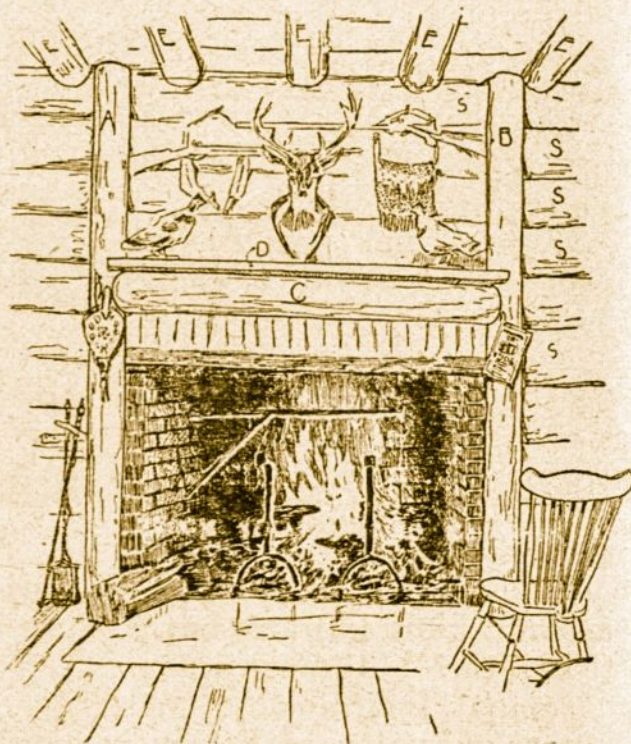
Reikia paimti seną plokščią kokių 60 cm. ilgio liniuotę R. Joje reikia padaryti lizdą G ir į jį įdėti (visai kaip buvo įdėti skersiniai A į lizdus DE, žiūrėk 7 brėžinį — fig. 7).

Taškas O bus pačiame liniuotės gale, prie kurio ir bus pritaikyta guma L (guma gali būti prikalta arba kitaip kaip pritaikyta).

Dabar reikia paimti kokių 12—13 cm. ilgio spyruoklės gabalėlį (čia tiks ir žadinamojo laikrodžio spyruoklė). Nuo spyruoklės dalių, pažymėtų skersiniais brūkšniais 8 brėžinio (fig. 8) viršutiniame piešinyje, nuimama grūstis (užgrūdinimas), paskui viename spyruoklės gale iškalamos skylutės v, o antras galas užlenkiamas į kūkelį c.

Ši spyruoklė priešriubojama prie r dviem sraigteliais. Paskui kūkelis C įtaisomas į keturkampę, liniuotėje R peiliuku išdrožtą skylutę.

Guma tada yra įtempta ir laiko duris uždarytas.

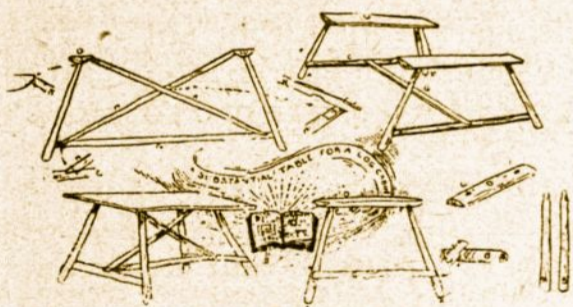


6 piešinys.



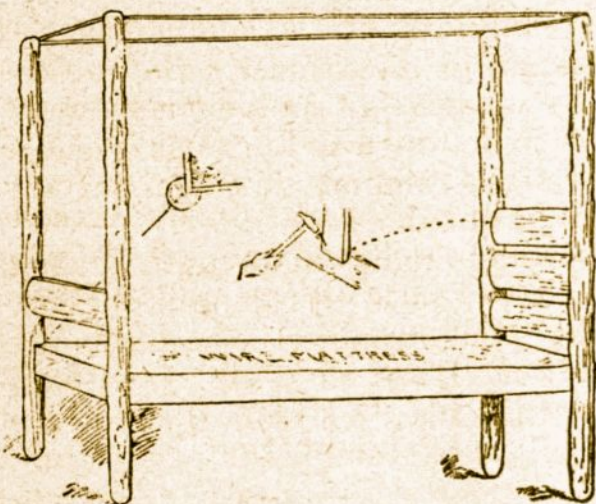
1931. m. vasaros jubiliejinės Čekoslovakijos skautų-čių stovyklos dalyviai (apie 14.000) Respublikos Prezidento rūmų aikštėje Prahoje klausosi p. Prezidento Masariko kalbos.

stalu. C — galinis skersinis, o G — skersinis, kuris per vidurį sujungia galinius skersinius C.



4 piešinys.

5 piešinyje atvaizduota lova. Čia nomis-ne-noromis reikės vieną dalyką



5 piešinys.

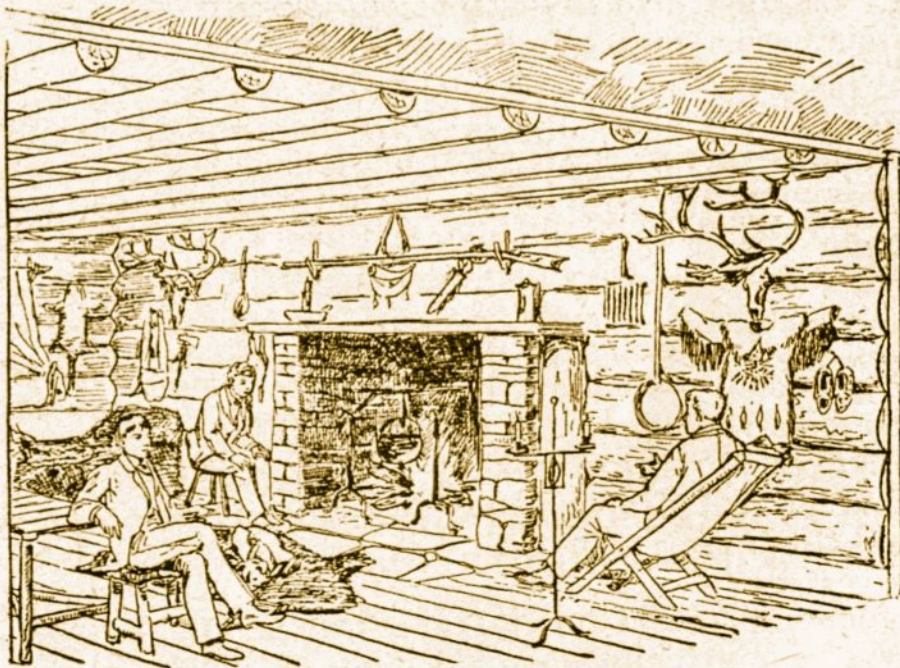
pirtis — spyruoklinį matracą. Baldakimo, žinoma, galima ir visai nedirbti. Tačiau, reikia pažymėti, lovos mūsų gadyneje eina iš mados, — jos vis dažniau pakeičiamos patogesniais spyruokliniais matracais ant kojelių. Gal tokius matracus labiausiai ir tiktų įsigyti būklui. Jie nėra ypatingai brangūs. Užklojus gražiu kilimu, dienos metu jie puikiai gali eiti ir sofų, kanapių pareigas ir žymiai papuoštą būklą.

Skautų būkle būtinai turi būti židi-

nys. Ilgais žiemos vakarais jis suteiks nepaprastai daug malonumo ir nuolat primins malonų stovyklos laužą. Kaip jis daromas, jau buvo papasakota straipsnyje „Kaip patiemis skautams pasistatyti sau būklą“. Apie jo įrengimą, papuošimą ir bendrą išvaizdą galima dar šiek tiek spręsti ir iš 6 piešinio.

Įrengtas būklas turi atrodyti maždaug kaip atvaizduota 7 piešinyje.

V. K m n t.



7 piešinys.

Skautų kalbos kertelė.

Praėjusį kartą teko išskelti, tarp kitų, ir kelis nevykusius mokinių kasdieninės apyvartos žodžius. Prie jų galima pridėti dar šiuos žodžius ir posakius:

1. Statyti laipsnį.

Statyti, be abejo, daug ką galima. Galima, pav., statyti pasistatyti namą, — apikaklę, — taures (ligoniui). Neskautas gali statyti pa(s)istatyti ir alaus, degtinės, o prisivaišinęs gali net ir akis (stulpu) arba šerius pastatyti. Bet laipsnį statyti pastatyti, kaip kad mūsų mokiniai sako, tur būt, ir gero-kai truktelėjęs žmogus nesugebėtų. Mokytojas, vertindamas mokinio žinias, ne „laipsnį stato, pastato“, bet

pažymį rašo, parašo.

Todėl tie skautai, kurie drauge su šiaip mokiniais, dar vis tebesako „man kuolą pastatė“, „man gerą laipsnį pastatė“, turėtų nusipratinti nuo tokių posakių ir pradėti žmoniškai sakyti: „man kuolą (vienetuką) parašė“, „man gerą laipsnį (penketuką) parašė“. Tiesa, ne kalbos atžvilgiu posakis „man kuolą (vienetuką) parašė“ jau nėra toks žmoniškas, ir jo, be abejo, skautams neteks į savo leksikoną įtraukti.

Ir pačius pažymius, kuriuos mokytojas rašo, mokiniai dažnai pravardžiuoja: „vienukė“, arba (paprastiau) „kuolas“, „dvejukė“, „trejukė“ („trijukė“), „ketveriukė“, „penkiukė“ (arba tiesiog drožia: „gavau du, tris“, ir t. t.). Oficialiai tie pažymiai vadinasi:

vienetukas, dvejetukas, trejetukas, ketvertukas, penketukas.

Būtų gera, kad ir skautai jus taip vadintų ir pamažu savo draugus neskautus atpratintų nuo pažymių pravardžiavimo.

2. Dienynas.

Prie mokinių kasdien vartojamų reikmenų, kurias jie dažnai „pravardžiuoja“, reikia priskirti ir „dienyną“. Didis mūsų kalbos mokytojas ir grynintojas J. Jablonskis, „dienyno“ vietoje, pats vartodavo ir kitus ragindavo vartoti žodį

dienoraštis.

Tą žodį skautai, jei jo dar nevartoja, turėtų patys perimti pasisavinti ir tarp savo draugų paleisti — tuo jie pasitarnautų mūsų kalbai ir atliktų skautišką gerą darbą.

3. Kvotimai, kvosti.

Pritinginčių mokinių baubą —

egzaminus

dar ne vienas mokinytis tebevadina „kvotimais“ ir, oficialiai priimto veiksmazodžio

egzaminuoti

vietoje, dar vis tebevartoja veiksmazodį „kvosti“. Tiesa, anksčiau visi mes taip darėme — žodžių „egzaminas“ ir „egzaminuoti“ net kurį laiką vengėme. Bet vis dėlto ilgainiui „kovą“ tarp „lietuviškesnių“ kvotimų (kvosti) ir tarptautinių egzaminų (egzaminuoti) laimėjo egzaminai. Vartoti žodžius „kvotimai“, „kvosti“ dabar reikėtų tam tikrą atsilikimą, o skautas nieku gyvu negali būti atsilikęs.

4. Rankvedis.

Gerą savo bičiulį — vadovėlį — mokiniai taip pat pravardžiuoja, vadindami „rankvedžiu“. Rinktinėje kalboje knyga, iš kurios mokinytis semias jei ne visados įdomių, tai bent visados naudingų žinių ir savo smegenis mankština, yra vadinama

vadovėliu.

Tą pavadinimą skautai turi ir vartoti, nes gerą, ištikimą, nieku nedėtą bičiulį pravardžiuoti, ar šiaip, ar taip, ne tik negražu, bet ir nepadoru.

5. Gotovalnia (-nė).

Visi mūsų mokiniai vartoja šią negražią svetimybę, lyg mūsų kalba būtų tokia skurdi, neturtinga, kad nebūtų galima pasidaryti tinkamo lietuviško pavadinimo. Mokiniai, kurie turi reikalo su braižyba, gali gražiai pakeisti „gotovalnią“ lietuvišku žodžiu

braižyklinė.

Braižyklinė tariama su kirčiu ant priesagos (inė) ir yra padaryta iš žodžio braižyklai „braižymo įrankiai“.

Iki šiolei teko kalbėti apie žodžius (ir posakius), kurie yra nevykusiai sudaryti ar svetimų kalbų pavyzdžiu nukalti. Dabar bus išskelti keli žodžiai, vis iš mokinių žodyno, kurie yra nevykusiai kirčiuojami.

6. Mokytojas.

Mokiniai labai dažnai neteisingai kirčiuoja vardą žmogaus, kuris juos moko ir auklėja. Užuot dėję kirtį ant pirmojo skiemens (mo), jie deda jį ant antrojo (ky). Bet taip nieku būdu negalima kirčiuoti. Žodis mokytojas turi būti taip pat kirčiuojamas, kaip žodis gydytojas — ant pirmojo skiemens. Dėti kirtį ant antrojo skiemens yra taip pat netaisyklinga, kaip kad būtų dėti kirtį ant antrojo skiemens žodyje gydytojas. Žodis mokytojas (kaip ir gydytojas), padarytas iš veiksmazodžio su nekirčiuotu jungiamuoju balsiu (y), nieko bendro neturi su tokiais žodžiais, kaip skaitytojas, rašytojas, mastytojas, kurie yra sudaryti iš veiksmazodžių su kirčiuotu jungiamuoju balsiu.

Tiesa, greta žodžio mokytis (su kirčiu ant pirmojo skiemens) yra dar žodis mokinti (tarmėse: mokėti) su kirčiu ant antrojo skiemens. Bet žodis mokinti visai nevartojamas rašomojoje kalboje, o iš žodžio mokinti gautume daiktavardį mokintojas, ne mokytojas!

Anksčiau kai kas mėgindavo skirti mokytis nuo mokinti reikšmės atžvilgiu. Bet dabar jau retai kas tai tebedaro. Forma mokinti jau yra beveik visiškai išėjusi iš apyvartos, nustelbta formos mokytis.

7. Auklė, auklėti.

Vaikui namie, paskui patekus į mokyklą dažnai tenka susidurti su žodžiais auklė, auklėti, auklėjimas, auklėtojas, auklėtinis. Bet tuos žodžius ne tik jis pats, bet ir daugumas žmonių aplink jį kirčiuoja neteisingai — su kirčiu ant ė, nors iš tikrųjų visuose juose kirtis nėra vienoje formoje negalinišoktino pirmojo skiemens.

Tiesa, lietuvių kalboje yra ir žodžiai auklė, auklėti (su kirčiu ant ė!), bet jie visai ką kita reiškia: pirmas — aušą, o antras — ant kojos aušą sukėti!

Tuos skirtingus žodžius, aišku, reikia griežtai skirti kirčiu, kaip kad nusimaną žmonės ir daro.

8. Atstovas.

Šis žodis dažnai mokinių yra kirčiuojamas ant pirmojo skiemens. Tačiau jis nieku nesiskiria nuo tokių žodžių, kaip: žinovas, atsakovas, ieškovas, gėrovas, žiūrovas, kuriuose visuose kirtis krinta ant o. Atstovą, žinoma, teisingai tariant, taip pat reikia kirčiuoti ant o.

Iš atstovo padarytas žodis atstovauti dažnai vartojamas su galininku, nors iš tikrųjų reikėtų vartoti su juo naudininką. Reikėtų sakyti: jis atstovauja ministerijai (ne: ministeriją!), taip, kaip sakoma: jis bernauja, tarnauja tokiam ir tokiam žmogui (ne: žmogū!), nes esmėje atstovauti nieku nesiskiria nuo tokių žodžių, kaip bernauti, tarnauti, ir t. t.

Vikt. Kamantauskas.

Amundsenas ir jo poliarinės kelionės.

Šio garsaus mokslo vyro ir tyrinėtojo vardas yra gerai žinomas visam pasauliui.

Roaldas Amundsenas gimė 1872 m. Borgo m. Norvegijoje. Būdamas vos 14 m. amžiaus, jis labai susidomėjo Džono Franklino poliarinių kelionių aprašymu ir jau nuo tada tvirtai pasiryžo pats tapti ašigalių tyrinėtoju — keliautoju. Būdamas 18 m. sėkmingai baigė aukštesniąją mokyklą ir įstojo į universitetą medicinos mokslų studijuoti. Bet, matyti, medicina jo neviliojo, nes šio fakulteto neužbaigė. 1897 m. dalyvavo belgų, de Žerlašo vedamoj, pietų ašigalių tyrinėjimo ekspedicijoje. Ši kelionė tęsėsi apie 2 metus. Šioj pirmoj savo kelionėj jaunasai Amundsenas pasižymėjo ir išsiskyrė iš kitų tarpo savo sumanumu, nepaprastu ištvermingumu, drąsa ir, pagaliau, atkaklumu.

1901 m. vasarą jau savarankiškai vyksta į šiaurės rytų Grenlandiją, kad pagelbėtų savo tautiečiui Sverdrupui (ižymios Nanseno kelionės metu jis buvo laivo „Fram“ kapitonas), bet jo nesurado. Po to Amundsenas sumanė naują ilgalaikę kelionę atšiaurės kraštus tyrinėti.

Bet vyriausias tos kelionės tikslas buvo iš naujo patikrinti šiaurės magnetinio poliaus būklę ir praeiti visą vadinamąjį „Šiaurės — vakarų praėjimą“ — išilgai šiaurinės Amerikos šiaurės krantų — į Ramųjų vandenyną. Prieš tai šio sumanymo niekam nepavyko įvykdyti, nors drąsiausieji keliautojai nekartą bandė daryti.

Trejų metų laikotarpy, jis, mažamie, banginiams gaudyti skirtame, laive, su 6 žmon. įgula perplaukė „Šiaurės — vakarų praėjimą“; žemėlapy pažymėjo daugiau 100 salų, nustatė ir patikrino magnetinį polių ir, pagaliau, 1906 m. spalio m. pasiekė Sanfrancisko. 1908 m. Amundsenas vėl ėmė rengtis į sunkią ir ilgą kelionę. Šios kelionės tikslas rasti ir ištirti šiaurės ašigalių. Bet jį pralenkė admirolas Piri, 1909 m. atradęs šiaurės ašigalių. Tas privertė jį pakeisti savo pirmykštį sumanymą laivu „Fram“ plaukti į Antarktiką atšiaurės kraštų tyrinėti ir bandyti pietų ašigalių pasiekti.

1910 m. rudenį Amundsenas pasiekė Antarktiką ir čia „Banginių užutėky“ šios ekspedicijos dalyviai, Amundsenas ir 7 norvegai su 116 šunų, pasiliko žiemai. Iš šios stovyklos Amundsenas padarė keletą bandomųjų kelionių; o 1911 m. spalio m. 20 d. su 4 palydovais, 4 prikrautom rogėm, į kurias buvo įkinkyta 52 šunys, leidosi pietų ašigalių link. Vežamosios maisto atsargos ir kitų reikmenų vežės 4 mėnesiams. Lapkr. m. 9 d. pasiekė Viktorijos žemes, ir, pagaliau, laimingai atsidadė Šelktono rasto kalnų grandinės srityje, esančioje 85° pietų pločio. Nuo tos, lapkr. m. 16 d. pasiektos vietos prasidėjo ekspedicijos labiausiai pavojingoji ir sunkiausiaji kelionės dalis. Kalnai, kurie siekė 4,5 klm. aukš-

čio, buvo padengti ledūnių (ledo rūšių) ir tas, pagaliau, privertė juos nekuriam laikui kelionę pertraukti. Beje, gamta juos lyg tyčia trukdė. Kilo baisios sniego pūgos, kurios vertė delsti ir laukti geresnio oro. Lapkr. m. 26 d. išėlusi atšiaurės kraštų audra vos nepražudė visų ekspedicijos dalyvių.

86° geograf. pločio ekspedicija pereina aukštų kalnų grandinę, „Velnio Gletčeriu“ vadinamą; 88° jie išvydo plokščiakalnius, Amundseno pavadintus „Karaliaus Gakono plato“. Gruodžio m. 8 d. ekspedicija pasiekė 88°23 pločio — tolimiausiajį pietų ašigalių tašką, kurį 1909 m. Šalktonui pavyko pasiekti. Gruodžio m. 13 d. jie jau buvo 89°45 pločio vietoj. Čia Amundseno vedamoji ekspedicija sustojo, nes jų apskaičiavimais šioj vietoj buvo pats pietų ašigalis. Ta proga, apsistojimo vietoj buvo iškilmingai iškelta Norvegijos vėliava. Bet kitą dieną per patikrinamuosius apskaičiavimus paaiškėjo, pats ašigalis dar nėra pasiektas. Todėl teko pasistūmėti pirmyn dar apie 9 klm. Pagaliau, gruodžio m. 16 d. Amundsenui buvo lemta pasiekti patį ašigalių. Jis randasi plačioj, lygioj žemumoj, bekraštės ledų dykumos apsuptoj.

Kelias atgal tęsėsi 38 d. Per tris mėnesius Amundseno ekspedicija padarė apie 3000 klm. Bet nuostabiausia, kad visi šios kelionės dalyviai grįžo sveiki.

Laimingai realizavęs vieną savo idėjų, jis vėl ėmė svajoti pasiekti šiaurės ašigalių.

Prieš pat didįjį karą, 1914 m. sugrįžęs Norvegijon pasistatydino naują laivą, kurį pavadino „Mord“, panašų į „Framo“ laivą, nes šis jau buvo nebepatikimas, senas. Kadangi prieš 15 m. pavyko sėkmingai atlikti savo suplanuotą kelionę (praeiti šiaurės — vakarų praėjimą iš Atlantikos į Didįjį vandenyną), Amundsenas vėl nutarė pasiekti Beringo sąsiaurį per šiaurės pietų praėjimą išilgai šiaurinės Europos — Azijos krantų. 1918 m. išplaukia iš Norvegijos. Ši kelionė buvo nelaiminga. Po 4 metų plaukiojimo, pakėlęs daug vargo, nutarė nuo savo sumanymo atsisakyti. Taigi vandens keliais šiaurės ašigalių pasiekti visiškai nepavyko.

Pagaliam sumanė bent iš dalies tą savo karštą troškimą įvykdyti pasinaudodamas oro keliais. Deja, ir šio sumanymo pradžia buvo sunki, nes išgytas lėktuvas pirmoj bandomojoj kelionėj sudužo. Tik 1925 m., nors dalinai, pavyko šį troškimą patenkinti. 1925 m. gegužės m. 21 d. pirko 2 hidroplanus ir su 5 žmon. įgula iš Špicbergeno išskrido šiaurės ašigalių link. Jiems pavyko nusikristi iki 88° šiaurės platumo, ir padarė apie 1000 klm. kelionės. Šios kelionės metu vos nežuvo pats Amundsenas. Sugedus hidroplano motorui, kuriuo skrido Amundsenas, teko nusileisti į laimingai pakliuvusią (ledų tarpe) eketę. Abu hidroplanai išalė ir, tik po didelio vargo pavyko išvaduoti iš ledo vieną nesugedusį hidroplaną. Be to, Amundsenui ir jo 4 draugams prisiėjo 24 dienas sunkiai dirbti, iki padarė aikštelę hidroplanui išibėgėti. Hidroplanui pradėjus kilti, jis praskrido gal per kokią centimetr. nuo apačioj esančios ledų uolos viršūnės smailagalio, kuri, be abejo, būtų sutriuškinusi jį lėktuvą.

1926 m. Amundsenas pirko Italijos diržablį, kurį pavadino „Norvegija“. Šį jo sumanymą rėmė ir finansavo amerikietis turtuolis Elsvorta. Šio diržablilio kapitonas buvo paskirtas italų oro laivyno karininkas Nobile. Tų pat metų gegužės m. 12 d., 1 val. 25 min. Amundseno „Norvegija“ perskrido šiau-



Statula Roaldo Amundseno,

žuvusio garbingo šiaurės poliaus tyrinėtojo

— išilgai šiaurinės

rės ašigali. Per šį skridimą „Norvegija“ padarė apie 4500 klm. oro kelionės ir nusileido Aliaskoj, Tellerio miestely.

Gal daugelis dar nepamiršo 1928 m. vasarą poliarinių jūrių leduose dirizablio „Italija“ avarijos. Ši dirizablį valdė ir jam vadovavo mums jau žinomas generolas Nobile.

Staiga, žaibo greitumu perbėgo pasaulį žinia, jog Amundsenas išskrido avarijos ištiktos „Italijos“ pusėn — šiaurės ašigalio link. Kokie planai rausėsi jo genialėje galvoje, niekas nežino: spėjama tik, kad jis norėjo suteikti gen. Nobilei pagalbą. Kiti mano, jog jis buvo pasiryžęs pats vienas perskristi šiaurės ašigali... Iš tų spėliojimų mes nieko tikro nesužinome, todėl ir dabar dar tikras jo planas pasilieka paslaptinga mįsle. Tik tiek žinoma, kad iš tos kelionės jis nesugrįžo. Visa žmonija laukė šio garbingo vyro, mokslininko, atšiaurės kraštų tyrinėtojo sugrįžtant, bet slinko dienos, mėnesiai... ir, pagaliau, visų įsitikinta, kad Amundsenas žuvo.

Amundseno nuopelnai mokslui milžiniški. Jis pirmas atrado: — „Šiaurės — vakarų praėjimą“; vienas iš nedaugelio laimingai perplaukė „Šiaurės — pietų praėjimą“; pirmas pasiekė pietų ašigali, taipogi perskrido šiaurės polių. Ir, pagaliau, čia pat, amžinoj ledu karalijoje, rado sau mirtį.

Amundsenas žuvo bekovodamas su taja gamtos jėga, kurią nekartą yra nugalėjęs. Platus poliarinių jūrių kapas prarijo šią genialią, brangią mokslui ir žmonijai asmenybę, bet kartu tas dar labiau papuošė jo didelę garbę kankinio aureole.

Jau sukako 3 metai nuo šios didžios asmenybės žuvimo dienos.

V. Mingelevičius.



MURZIUKAS.

Petro Babicko apysaka.

(Tęsinys).

Motina linksmi nusijuokė. Paskum kiek pagalvojus rimtai tarė:

— Štai, sūneli, šito aš tau negaliu paaiškinti. Ar moki gyvent? Amžina atilsį, tavo tėvelis kaip buvo mokytas, keturias klases baigęs ir tai kartą man išsitarė: „Ech, sako, nemokam mes visi gyvent...“

— Vadinasi, ir tu, mama, nemoki?

— Nemoku, vaikeli.

— Tai kas moka?

— Mokyti žmonės... Tie, kurie knygas skaito, kurie miestuos gyvena... Ar matei kaip pas juos būna šviesu vakarais. Elektra šviečia, tai ne mūsų surūkusi lempelė.

Kai mokytojui pranešė, kad jį nori matyti Murziukas su savo motina, jis kreivai šyptelėjo ir burbtelėjo: „Na, antra bėda. Tą išdykėlį, tur būt, mokyti atvedė“.

— Na, ką gero pasakysi?

— Taigi, ponas mokytojau, atėjau Tamstos truputį sutrukdyti. Čia štai mano Jurgiukas, sūnelis.

— Žinau, žinau, motin, kas jo nežino. Seniai norėjau tau patarti jį kaip reikia palamdyti. O tai dykinėja berniokas ir tiek.

— Aš nedykinėju, ponas mokytojau, — paraudo Murziukas, — jei aš...

— Oho! koks spritnas!

— Jurgiuk, kaip tu taip sakai mokytojui...

Mokytojas nusijuokė ir, domiai apžiūrėjęs vaiką nuo galvos iki kojų, paėmė jį už rankos ir šypsodamas tarė:

— Na, nepyk. Aš nežinojau, kad tu toks savymilus. Būsime draugais... Tai mokytis atėjai?

— Taigi ne, ponas mokytojau, — susirūpino motina, — ne mokytis. Mes neturim pinigų mokslui...

— Kiek gi jų čia reikia. Pora litų knygoms ir drabužėliams.

— Tai, kad ir jų nėr...

Murziukas nekantraudamas žiūrėjo į motinos rankas.

— O čia, štai, atnešėm tamstai. Tai, tur būt, mokytojas pametei. Mano Jurgiukas vakar rado...

Saulienė atrisė skarelę ir šypsodama paklojo ant stalo pinigus. Mokytojas nepaprastai nustebęs žiūrėjo į gražiai sudėtą pluoštą. Jis išbalso, vėl paraudo ir staiga atsisėdo. Kambary buvo taip tylu, kad girdėjosi, kaip virtuvėj brazdėjo balanas skeldama šeiminkė. Štai, rodos, ji paėmė kažkokį puodą, atsargiai padėjo jį ant krosnies. Štai, sučežėjo jos rankose degtukų dėžutė, o paskui trinktelėjo durys — tai ji, tur būt, išėjo į kiemą.

Mokytojas vis tylėjo. Murziukas nustebęs pažiūrėjo į motiną ir į jį ir negalėjo suprasti, kas čia darosi. Mama jam pasakojo, kad mokytojas apsidžiaugęs atgavęs pinigus, o čia atrodo kažkas kita. Bet Murziuko abejonės greit buvo išsklaidytos. Mokytojas staiga pakilo, sugriebė Murziuką į glėbį ir kelis kartus nuoširdžiai pabučiavo. Paskui sužadintas ir giedriai šypsodamas paaiškino:

— Jūs negalit suprast, kaip man buvo nemalonu pametus pinigus. Juk jie buvo skirti atstatyt mano brolio trobas, kurios, girdėjote, prieš pusmetį sudegė. Tai buvo mano beveik paskutiniai pinigai. Juos taupiau devyneta metų... Man tai — niekis, aš vienas, nevedęs, o mano brolis turi trejetą vaikučių. Dabar jie be pastogės. Galit suprast, kaip aš nusiminiau, kai pirkdamas bilietą stoty pastebėjau, jog nebėr beveik pusės pinigų. Dabar aš atsimenu, kad jie man išslydo, kai aš susirūpinęs žiūrinėjau tvarkaraštį, ir galvojau, ar suspėsiu grįžt į pamokas kitą rytą. Teko, kaip matote, grįžt... Žinoma, pranešiau policijai, kad pinigų pamečiau, bet netikėjau, kad kas radęs juos gražintų. Patys suprantate, kokie dabar žmonės.

Murziukas klausė jo greitios kalbos ir dabar jau jam rodė, kad būtų didelis nusikaltimas negražinti pinigų. Antrą vertus, jo savymeilė maloniai kuteno mokytojo žodžiai: „patys suprantate“. Vadinasi, mokytojas kalba ne tik su mama, bet ir su juo, kaip su rimtu, dideliu vyru. Mokytojo kalbos pabaiga buvo truputį nelaukta ir netikėta... Jis maždaug taip pasakė:

— Murziukas pasilieka pas mane. Rūpinsiuos juo, kaip tėvas. Jis labai gabus ir energiškas. Tikiu, kad per metus jis išmoks daugiau, negu kiti vaikai per dvejus metus. Ar sutinki, Murziuk?

— Ne...

Čia įsikišo mama:

— Jurgiuk! Amžių reikia dėkoti mokytojui už tokią gerą širdį, o tu, kaip ožiukas, „Ne“. Bijok Dievo. Ir nusilenkus mokytojui tarė:

— Tai didžiausia laimė, ponas mokytojau, ir atiduodu tamstos valiai Jurgiuką. Padaryk iš jo žmogų.

— Bet, mama, kas tavim rūpinsis? Kas žabų pririnks? Kas kiemą pašluos ir į miestelį...?

— Tiek čia to kiemo, sūneli, o juk tu dažnai atbėgsi pas mane. Bučiuok ranką mokytojui ir melskis už jo tokią gerą širdį.

— Na, kam tuoj ranką bučiuoti, — sušuko traukdamasis į kampa mokytojas, — tai vergijos liekana, o mes, ačiū Dievui, dabar laisvą savo valstybę atstatėm, naują gyvenimą kuriam... Išmoksi gyventi, Murziuk...

Ir Murziukas, tarsį pabudęs iš miego, ir lyg į saulę žiūrėdamas, staiga sumirksėjo ir sušuko:

— Mokytojau, aš vakar sapnavau! Taip! Aš noriu išmokti gyvent!

Visa tai, ką jūs, vaikučiai, jau žinot, įvyko pavasarį ir Murziukui nebeteko „atidaryt pavasario sporto sezono“ su savo bičiuliais Plotų kaimė. Matote, kai kurie vaikai išėjo ganyti, kiti niekeno nevadovaujami išisklaidė ir jų pramogos jau nebeturėjo savotiško organizuoto pobūdžio, žodžiu, Murziuko persikėlimas gyventi pas mokytoją kaimo vaikams nepatiko. Nepatiko taip pat ir suaugusiems. Visi greit sužinojo, kad Murziukas gražino pinigų. Ir negalėjo atsistebėti. Kai kas net nenorėjo tikėt. Ypač spyrės Keriene. Sutekusi kartą Murziuko dėdę su kaimynu, ji ėmė guostis:

— Gerų vaikų mokytojas neima auklėti, o tik padaužas.

— Na na, tu, Keriene, nelabai plūsk. Murziukas tau nepadauža. Žiūrėk, dėl jo žygio stebis net miestely. Aš manau, jis bus mokytas vyras. Ar ne tiesa, kaimyne?

— Žinoma, bus, — pritarė draugas. — Kas mažas būdamas Kerienei nepatinka, esu tikras, bus geras žmogus.

Ir nusijuokęs pabaigė:

— O, kad Murziukas išdykauja, tai suprantama. O ko ožiukai spardos pievoj, arba kumeliukai? Jauni. Supranti, jauni. Jiems reikia bėgioti, kad nesustingtų taip, kaip tu...



Iš mūsų gyvenimo.

(Pradžia viršelio 2 psl.).

MIŠKO EGLUTĖ.

Mes, šiaulėniškiai skautai, irgi nesnaudžiam. Naujuose metuose Sulinkių miške lyje buvome suruošę miško eglaitę. Prie eglaitės buvome sukūrę laužą. Sudainavom kelias daineles. Pasilinksminę su dainomis grįžome namo.

Skautas V. Mikalčius.

VALANDELE PAS RADVILIŠKIO SKAUTUS.

Radviliškio skautus sukūrė, suorganizavo skiltininkas St. Martinėnas, kuris atlikęs sunkų darbą, dabar, berods, yra paprastas skautas, atsisakęs nuo visų pareigų. Tai buvo prieš nepilnus 2-jus metus. Dabar gi Radviliškis turi tris (dvi berniukų ir vieną mergaičių) draugoves, kurių aktingas veikimas gali būti laikomas pavyzdžiu kitiems skautams. Kas svarbiausia, kad tame aktingame veikime vyrauja drausmė, susiklausymas; tuo būdu nestebėtina, jog Radviliškio skautai su įvairia programa pasirodo artimuose apylinkės kaimuose ir esti nuoširdžiai laukiami svečiai. Aplinkiniams kaimams yra nesvetima skauto dvasia, jie žino ir moka gerbti jaunuolius, kurie savo širdyje nešioja šūkį Budėk! Tokiu būdu pasireiškia Radviliškio skautų veikimas už miestelio ribų, pačiame Radviliškyje skautai nemažiau aktingi: be jų nepraeis nei viena tautos šventė, nebus atšvenčiamas joks jubiliejus...

Pavyzdinga skautų drausmė, tikras supratimas savo pareigų, patraukė simpatijas plačios visuomenės ir šandie Radviliškio skautų rėmėjais matome pulk. Ivanauską, kpt. Morą, o Birutės d-vei net vadovauja grynai skautiškiems idealams atsidavusi mokyt. p. Rudienė. Kad skautams nuoširdžiai pritaria visi miestelio gyventojai, tai ir kalbėti netenka.

Paukštytės — vilkiukai irgi nėra užmiršti, jiems vadovauja s-tė O. Jurevičiūtė.

Kalėdoms Radviliškio skautai buvo surengę puikią eglutę; vaidinta scenos vaizdelis „Jonukas snaudalis“, paskui padainuota skautiškų dainų, pažaista, žodžiu, nuoširdžiai linksmintasi iki vėlumos...

Tai tiek apie tyliusius Radviliškio skautus, kurių kuklumas neleidžia didžiutis stambiais jų darbais.

Balys Gendvilas.

DIRBAM, KRUTAM...

Kražių skautų I-ji Šarūno dr-vė dirba išsijuosusi. Dabar jau trys skiltys, visos nemažos, o dar manoma greit sudaryti ir ketvirtąją. Š. m. saus. m. 6 d. suruošėm vakarą, kuriame suvaidino: „Uošvė į namus — tylos nebebus“. Vakaras pasisekė puikiausiai. Visi labai patenkinti kaip vaidinimu, taip visa tvarka ir nuotaika. Palyginti nemažai gauto pelno dauguma skiriama neturtingiems moksleiviams, pirmoj eilėj, žinoma, skautams.

Veikime ypatingo dėmesio kreipiamą į naujuosius — jaunuosius skautus. Jau pradėdama ruošti pavasarį įvyksiantiems egzaminams ir užsiėmimams. Draugovei daug padeda visų mylimas ir gerbiamas globėjas.

Budė.

Jau išėjo „Skautų Vado“ nr. 1.

Metinė pren. 1,5 lit., pask. nr. 60 cent.

Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės a. 4. Tel. 40-71.

— Et, ką jūs išmanot, — pamojo ranka supykusi Kerienė ir nuėjo labai nepatenkinta.

Murziuko vardas ilgai buvo minimas visoje apylinkėj. Kai jis pasirodydavo miestely švariai apsitaisęs kokiais nors mokytojo pirkiniais nešinas, dažnai jį maloniai užkalbindavo tie patys pardavėjai, kurie jo anksčiau nemėgdavo už jo landumą. Pats Murziukas, matyti, nelabai te-suprato viso to perversmo svarbumo, kuris įvyko jo gyvenime. Jis tik pasidarė ramesnis. Dažnai tylėdavo, kažką galvodavo ir labai domėjosi mokytojo pasakojimais. Mokslo metai buvo baigti. Mokytojas buvo laisvas, tad beveik visą dieną jiedu praleisdavo drauge. Dažnai apsilankydavo kaime, miestely. Murziukas buvo užimtas beveik visą dieną. Jei nesimokė, tai ką nors dirbo daržely ar sodne. Kartą į savaitę drauge su mokytoju nueidavo į kino teatrą. Dažnai nubėgdavo pas mamą, bet ir jį lankydavosi mokykloj, triūsė ką nors darže ir apie namų apivoką. Murziukas pradėjo daug skaityti. Būdavo kur pakrūmy, žiūrėk, ir begulįs įbedęs akis į kokią išmargintą paveikslėliais knygą. Greit jis pradėjo domėtis per rimtomis ir sunkiomis jo amžiui knygomis, ir ne kartą mokytojas turėjo jį sudrausti:

— Suspėsi. Visam savo laikas. Skaityti knygas, kurių dar nepriaugai, tai vistiek, kaip šokti į viršų žemam kambary. Galvą bematant praskelsi.

— Bet, mokytojau, man nebeįdomu skaityti apie tai, ką daro vaikai, aš noriu išmokyti gyventi kaip reikia...

— Bet juk tu pats dar vaikas, Jurgiuk; nesiskubink, tai dar tik pradžia. (B. d.)

Ar žinot kas dedasi Tauragėj?

— Tauragėj įsteigti skiltininkų kursai, kuriems vadovauja pats tuntininkas sktn. Z. Rupeika, o lektorais yra aukšt. kom. mokyk. insp. p. J. Jakubonis, apskr. gydytojas P. Procevičius, mokyt. vyr. skautė L. Ernstaitė ir tunto štabo nariai. Kursus lanko 25 skautai-tės. Kursai baigsis kovo mėn.

— Nesenai įsteigtas skautų stygų orkestras jau gana gerai sugroja. Orkestrui padeda mokyt. p. Strolia.

— Pagėgiuose įkurtos dvi atskiros skiltys. Abi skiltys lapkričio mėn. 1 d. išlaikė III-į pat. laipsnį ir, Vyr. Skautininko atvykimo proga, Tauragėje davė įžodį. Visi gerai supranta skautų uždavinį ir uoliai ruošiasi sekančiam patyrimo laipsniui. Globoja ir padeda pats progimnazijos direktorius p. Tonas.

Stesė.

— Gr. m. 19 ir 20 d. Tauragės aukšt. komerc. mok. buvo egzaminai į visus patyrimo laipsnius. Laikė egzaminus 18 skautų, iš kurių III-čią jūros skautų patyrimo laipsnį išlaikė 6 kandidatai, o III skautų pat. laipsnį — du. (Sekantieji egzaminai bus vas. mėn. viduryje. Tada egzaminus laikys žymiai didesnis skaičius į visus patyrimo laipsnius. Taip pat tą dieną bus duodamas įžodis). 20 d. vakare buvo tunto sueiga, kuri pradėta Tautos himnu. Tuntininkas sktn. Z. Rupeika pasveikino išlaikiusius skautus ir palinkėjo gero pasisekimo skautų darbe. Be to tuntininkas palinkėjo linksmų švenčių ir ragino platinti skautizmo propagandą. Sueigoje dalyvavo per 100 skautų-čių.

— Mūsų organizacija vis didėja. Paskirų skautų-čių užsiregistravo 12. Iš jų — 8 mokytojai. Dauguma pradeda organizuoti paukštyčių ir vilkiukų pulkelius. Iš viso dabar Tauragėje yra 187 skautai-tės, o vilkiukų ir paukštyčių 74. Skautams remti draugija susideda iš 25 žmonių. Dabar veikia iš viso 5 draugovės, 3 atskiros skiltys ir 8 paukštyčių ir vilkiukų vienetai.

Skautas jūreivis.

TELŠIAI.

— Eglutė. 1931.XII.30 d. čia skautai bendromis jėgomis surengė pradžios mokykloj neturtingiems vaikučiams tradicinę Kalėdų eglutę. Šiam darbui vadovavo sk. vyt. sklt. Pr. Laucevičius. Eglutė puikiai pasisekė. Vaikučių buvo apie 300, todėl sunku buvo ir apsisukti. Visi

Algiukas Skruzdeliukas

Karikatūra ir žodžiai J. Martinaičio.



Skruzdeliukas kirvį valdo —
Dar puikiau jis malkas skaldo.
Šaltas Algio kambarys,
Bet jis tuoj jį prikurs.
Žiūrėk — dvi pusės jau parvirte,
Džekšt — ir gavome ketvirtį,
Džekšt dar kartą ir adie —
Algui šilta bus šiandie.
Taip darbštusis Skruzdeliukas
Vikriai ūky pats sau sukas
Ir virtuvėj ir darže —
Visur dirba jis gražiai.

Skautai ir gyvenimas.

Moto: Vienijos storojos, o kitaip stojos...

2. „Skautas tiesus“...

Paprasčiau abudu skautu čia, pašalinams girdint, nesiginčyti. Paskirtą valandą juodu ir aš pradėjome spręsti jų ginčą. Jiedu abu nesugyveno.

— Tu man tada ir tada taip ir taip padarei!

— O tu man, va, šitaip padarei!..

— Netiesa! — sako pirmasis.

— Tai tavo netiesa! — atrėžia antrasis.

Abudu sakė tiesą ir kiekvienas laikėsi savo žodžio!.. Riteriai, sakau, tik!.. Čia jau prie pirmojo įstato įgyvendinimo nė pridėk, nė atimk.

3. „Skautas paklusnus savo... vyresnybei“.

Sekmadienis. Mieste demonstruoja keistos būtybės — skautai karikatūroj. Jie maždaug taip atrodo: žmogysta, mokinio kepurė, džimi fasono batukai, margos kojinitės, ilgos kelnės ir skauto marškiniai — bliuzė su kaklaraiščiu ir ženkla. Draugovės adjutantas jau buvo prašęs nedarkyti skauto uniformos, bet ką tas adjutantas išmano!.. Draugininko reikia! Taigi ir užkalbinu.

— Aš nesuprantu, kodėl čia mus taip varžo! Ana, X, daug mačiau taip apsirengusių...

linksmi ir triukšmingai pažaidė, pasidžiaugė gražia, žibanti eglute, o paskui skautai pavaišino juos saldainiais, riešutais ir pyragaičiais. Džiaugsmo buvo ir vaikučiams ir skautams. **Margis.**

— Žiemos sportas. Užšalus Telšių, arba kitaip Masčio, ežerui, jo paviršius ėmė raižyti skautų pačiūzos, įvairios rogės be rogutės. Jau buvo nusibodę braidyti purvynais ar sėdėti kambariuose, todėl visi, kas tik galėjo ir laiko turėjo, susirinkdavo ant ledo ir matuodavo jį skersai, išilgai. Tik dabar, tarsi supykęs, Mastis apsiklojo sniego sluogsniu, ir visi sporto mėgėjai turi tenkintis mažesniu ledo plotu — čiuožykla. Bet ir tolimesni Masčio plotai nėra užmiršti. Ten dažnai pamatysite skautus vyčius futbolą žaidžiant, vieną antrą sportininką ilgomis pašliužomis,

Primenu Vyr. Skautininko uniformos dėvėjimo reikalu parėdymus.

— Aš čia vistiek nematau nieko bloga...

Psichinis nusilpimas!.. Dabar jis atostogose taiso skonį ir riša problemą: kodėl po atostogų reikės dėvėti uniformą tvarkingai.

4. „Skautas... kiekvieno skauto broliš“.

Mes baigėme stovyklą. Sunaikinome lapines, Ašvoj išsimaudėme ir sutvarkę savo ryšulius, ruošėmės grįžti namo. Visą stovyklavimo laiką praleidome tikrai skautiškoj — broliškoj nuotaikoj. Mūsų buvo nedaug — stovyklavome tik viena atskira „Žirgų“ skiltis, viso 10 žmonių. Tačiau mūsų kilnojamas inventorių, sumintas draugėn, svėrė ne ką mažiau, kaip visi stovyklautojai...

Kilo ginčas. Dviratininkai norėjo skubiai išvažiuoti. Ir išvažiuo, visą stovyklos inventorių palikę savo keturiems... broliams! Jie labai skubėjo... O šie keturi juk ir išlengvo pareis... Tegul pavargsta... Juk skautas susivaldo ir nenustoja vilties... Gal kas pasigailėjęs pavėžins?!... O jei ir ne, tai ir ne taip jau bloga: pavargs dėl broliškumo...

arba automobilį, lekiantį, kaip vėjas. Kiek rečiau pamatysite ir skautų būrelius iškylose, signalizuojančius ar žaidžiančius, kas, žiūrint iš tolo, ypač kur nors nuo kalniuko, tiesiog daro malonų įspūdį.

IR MES NESNAUDŽIAM.

Seda. Mokiniai skautų užsiėmimais labai susidomėję, todėl 40% mokyklos mokinių turim po skautiška vėliava. Daug skautams padeda, atsilankydami kas suėgą, pašnekesiais ir patarimais mokytojais p. Olšauskas ir p. Butkus, bet daugiausia mus remia mūsų globėjas, visiems jau žinomas kaip geras skautų rėmėjas, mokyklos direktorius p. J. Košys. Prieš Kalėdas padaryta senelių prieglaudai rinkliava. Surinkta apie 100 litų. Dabar skautams vadovauja Br. Stančikas.

Šilelis

Ištesėjom!

(Iš dienoraščio. I.3).

Kalėdų atostogos! Skirstosi mokiniai, ūžia, džiau-giasi... Sudie, sudie!...

Švilpukas, — draugovė I-on klasėn! — Balandė-liai, balandytės! Dvi savaites būsite kaime: vykdykit įstatus, platinkit skautų idėją, — ir įteikia kiekvienam skautui šapirografuotą lapelį skautų įstatų. — O dabar sveikinu jus Kalėdų švenčių proga: skautai, stiprėkite kūnu ir dvasia ir atminkite, kad sausio 3 dieną jūsų vakarėlis. Atvykite...

— Budėk, Tamsta, viską padarysime... Sudie, sudie!... Ir jau nėra skautų, nėra mokinių...

Šliaužia rogėmis, eina pėsti, važiuoja ratais pas tėvukus, į kaimą, į vienkiemius...

Štai ir Kūčios, aplotkos, „šlyžikai“, kisielius...

Paskui Kalėdos... bažnyčion per ežerą ir atgal, gardus kumpis ir pyrago kiek nori...

O trečiąją švenčių dieną skautas jau uoliai vykdo trečiąjį skautų įstatą — skautas naudingas ir padeda artimiesiems: ir arklį pagirdo, ir malkų prakapojęs atneša, ir į mišką su tete nuvažiuoja...

— Geras tu, mano vaikeli, — giria tėtė.

— Skautas aš, — sako šis ir rodo pirštu į lelijelę.

— Kas tai yra skautas? — klausia tėtė.

— Skautas, matai, tėtė, tai žvalgas... tai toks berniukas, geras, kuris ir mandagus... nekankina gyvulių... padeda ir klauso tėvelių...

— Tai geras tas tavo skautas, — sako tėvelis. Ir nutilo valandytei.

— Tėtė, a tėtė! Ar leisi mane į Malėtus pirmąjį sekmadienį po Naujų Metų?

— O ko ten važiuosi?

— Ten bus skautų vakarėlis.

Pagalvojo.

— Leisiu, — sako: — skautai geri. Pasikinkyk kuina ir drožk sveikas.

— Aš pėsčias nuvyksiu, kas man yra: skautas greitas ir drąsus, skautas niekur nepražus.

Štai praėjo Naujieji Metai. Išaušo sausio 3-čios dienos rytmetis. Nuo Bijutiškio, Suginčių, Videniškio, Inturkės eina skautai. 15, 8, 5 kilometrai... Šalta, vėjas pučia, kelia sniegą, gnaibo ausis, šaldo nosį... Bet kas tai skautui? Jis pasiryžo ir ateis, jis pasakė ir nepameluos!

Jau greit penkios.

— Ar visi yra?

— Visi, tik Mečiukas neatėjo.

— Kodėl?

— Toli, 25 kilometrai... serga, tur būt...

— Blogai. Kas jo rolę atliks?

— Aš, — sako Edmundas, III-ios klasės mokinys skautas.

Rolė trumpa — tarno Nugarėlės „Burtininkėje“. Pasiskaitė, gavo sunkius batus, apdriskusį švarką; panosė užgrimuota. Išėjo. Nepagadino. Publika ploja.

Divertimentas. 3-jų dalių scena „Nesusipratimas“ iš mimikos ir plastiškų judesių. Paskui skautės Vandutės solo „Ne dėl tavęs, mergelė“. Toliau bendri šokiai, kurių protarpyje suskamba linksmai „Malėtų skautai skauteliai“ ir atlikti virš programos keli darnaus judesio numeriai.

Lygiai 11 val. visam tam galas. Rezultate nedaug, tik 94 litai ir 50 centų ir skautų idėjai duota medžiagos gaivinancios, tokios medžiagos, kuri savo sultimis maitins ją ir ugdyt. O čia buvusiems skautams ir pramoga. ir pasitenkinimas. Jie suruošė vakarėlį, vadinasi, kai ką ir jie sugeba padaryti; toks šaltas ir blogas oras, o jie atvyko, vadinasi, parodė daug iš-tvermės ir pasiryžimo, parodė, kad skautas gyvas ir darbštus, kad jis niekur nepražus.

Malėtų skautų g-jas.

1000 su viršum dovanų

yra paskirta 1932 m. „Trimito“ prenumeratoriams

„Trimitas“ yra skaitomas visose pasaulio šalyse. „Trimitą“ kviečiama skaityti kiekviena šeima. Visi metiniai prenumeratoriai gaus po knygą Lietuvos Nepriklausomybei paminėti „Vasario 16 d. 1932 m.“ ir galės laimėti vieną kurią iš šių dovanų: nemokamą kelionę į Švediją, dail. Žmuidzinavičiaus pieštą aliej. dažais paveikslą 400 lt. vertės, 300 lt. pinigais, 1 val. paskraidyti lėktuvu arba 50 lt., patefoną arba 200 lt., dail. Zikaro bronz. skulptūrą 200 lt. vertės, radio aparatą 85 lt. vert., medžiagos šauliškai eilutei arba 120 lt., sidabr. kišen. laikrodį arba 80 lt., aukso plunksną arba 55 lt., gintaro karolius arba 60 lt., kankles arba 60 lt., Vilniaus albumą arba 30 lt., albumą atvir. arba 12 lt. (10 prem.), autom. skustuvą arba 15 lt., drapaką ūkin. arba 90 lt., plūgą arba 45 lt. (2 prem.), „Spaudos Fondo“ dovaną knygynėlių (10 prem.), „Žalgirio kautynių“ paveikslą (2 pr.), „Sakalo“ b-vės išleistus Vytauto Didžiojo portretą (20 prem.), Birutės portretą (10 pr.), VI. Putvinskio portretą (10 prem.), įdomią knygą (80 premijų), P. Babickio dovaną Deklamatorių (100 pr.), VI. Andriukaičio dovaną „Žvalgo Užrašus“ (100 pr.), L. Dovydeno dovaną „Cenzūros leista“ (10 pr.), Petro Rusecko dovaną „Alpėse“ (59 pr.), Špionažo Paslaptys (100 prem.), L. Šaulių Sąjungos leidinių ir kitokių knygų (500 pr.), „Trimito“ 1930 V. D. ir 1931 m. įrištą komplektą (6 pr.) ir daug kitų.

Dovaną gali laimėti kiekvienas užsimokėjęs už „Trimito“ 1932 m. prenumeratą ligi vasario 15 d. 8 lt. Lietuvoje arba 18 litų užsieny. Dovanos bus paskirstomos burtų keliu vasario — kovo m. „Trimitą“ išsirašęs ne tik nesigailėsi, bet dar galėsi pasidžiaugti.

Jei nori pasveikinti švenčių, vardadienio ar kita proga savo giminių, draugų, kaimynų, suaugusių ar mažų, vyrų, moterį ar mergaitę, didelį džiaugsmą jiems suteiksi išrašęs 1932 m. „Trimitą“, nes kiekvieną sekmadienį skaitydamas ar tik vartydamas „Trimitą“, prisimins Tamstą! O kur dar viltis laimėti dovaną? Laimėjus džiaugsmas?!

„Trimito“ kaina 8 lt. metams. Latvijoje, Vokietijoje, Estijoje 10 lt., kitur užsieny 18 lt. metams. „Trimitas“ skolon nesiuočiama. Susipažinti 1 egzemp. siunčiama nemokamai.

Adresas. „Trimitas“ Kaunas, Laisvės al. 20.

Visiems svarbu!

Jūs laukiat gero, įdomaus ir pigaus žurnalo, kupino jaunystės dvasios ir energijos, turiningo, gausiai iliustruojamo, reguliariai ir dažnai pasirodančio.

Toks žurnalas yra „Skautų Aidas“ leidžiamas visam Lietuvos jaunimui. Skautų idealai sudėti jų obalsyje, įžodyje ir įstatuose, yra artimi, suprantami ir pažintini visam jaunimui. Todėl kiekvienas kaimo arba miesto berniukas ar mergaitė „Skautų Aide“ ras daug naudingų dalykų.

„Skautų Aide“ rasite:

Įdomių iliustruotų apysakų, eilėraščių, scenos vaizdelių, mūsų šalelės praeities vaizdų, jos žmonių gyvenimo ir gražių jos vietų aprašymų, žinių iš pasaulio jaunimo gyvenimo, straipsnių apie būdo lavinimą ir auklėjimąsi, sporto ir žaidimų skyrių, rašinių apie gamtą, linksmą kempelį, „Suk galvą“ skyrių ir galvosūkių sprendimo konkursą, skyrių vaikams, daug įdomių ir naudingų praktiškų nurodymų, reikalingų jaunimui.

Tėvai — „Skautų Aido“ prenumerata yra geriausia dovana jūsų vaikams, nes „Skautų Aidas“ auklėja jaunimą skautų idealais — gerais ir dorais žmonėmis. Juk ir tamstos to siekiat.

MOKYTOJAMS „Sk. A.“ nori būti talkininkas auklėjimo darbe. Mes tikimės, kad „Sk. A.“ tamstoms patiks. Švietimo m-ja įvertino „Sk. A.“ prenumeruodama jį mokyklooms. Požas Švietimo Ministeris yra apie jį geros nuomonės. (Žiūr. 1930 m. „Sk. A.“ 9 nr. pusl. 2).

Didelio formato, gero popieriaus, kelių spalvų viršeliais, gausiai ir įvairiai iliustruotas „Skautų Aidas“ išeina tvarkingai 2 kartus per mėnesį (1 ir 15 d.). „Skautų Aido“ metinė prenumerata tik 6 litai, pusl. metinė — 3 lit 50 ct. Adr. Kaunas, Nepriklaus. a. 4.

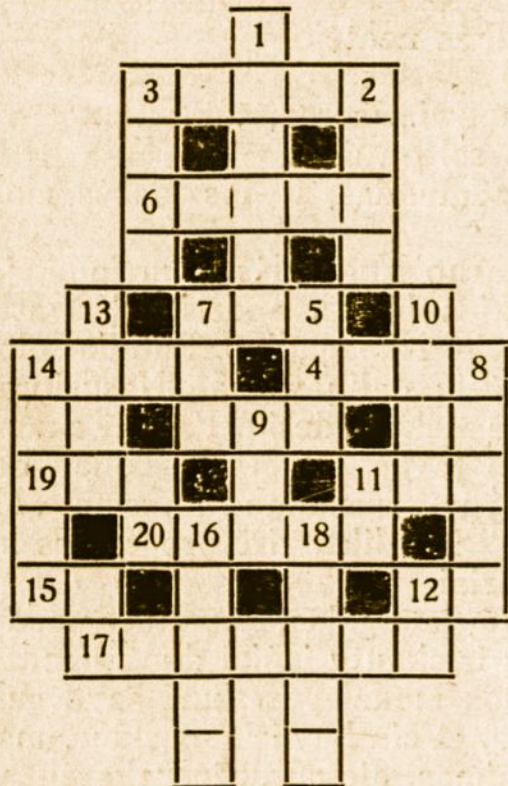
SUK GALVA

Skyrių veda vyr. skilt. H. Rudzinskas.

UŽDAVINIAI.

Užd. nr. 7.

Atsiuntė L. Žigaras iš Viliampolės.



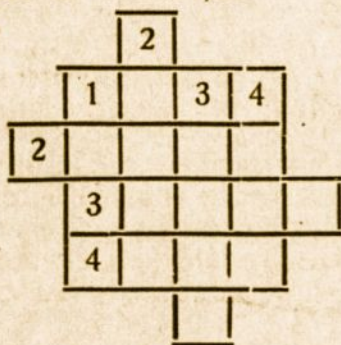
Perskaityti stačiai: 1) skilties siluetas, 2) laivo vardas, 3) plaukų spalva, 5) smauglys, 7) katės ilgiausi plaukai (daugisk. kilm.), 8) ežeras, 9) šauk, 10) uždurbis, 11) prielinksnis, 13) prielinksnis, 14) mergait. vardas, 16) žemynas, 18) kairijį skilvelį skiria nuo didžiosios arterijos.

Gulsčiai: 3) spalva, 4) miestas, 6) nelaikyk, 12) tyliau, 14) gyvybei reikalingas, 15) dvibalsis, 17) nelaimė, 19) amerikiečių priežodis, 20) gėrimas.

Užd. vert. 3 tašk.

Užd. nr. 8.

Atsiuntė O. Vorabėjus.

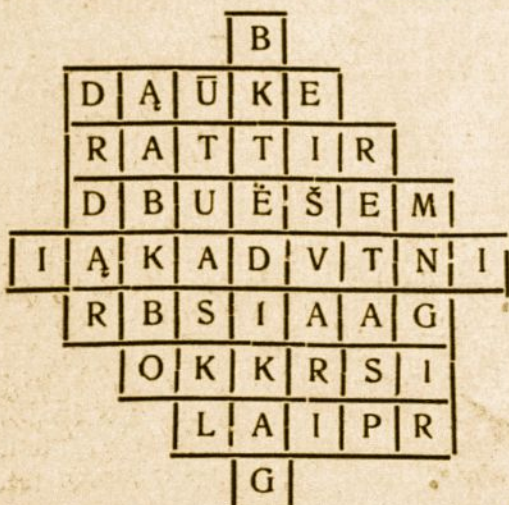


Perskaityti stačiai ir gulsčiai: 1) bomba, 2) įvardis, 3) paukštis, 4) senov. pinigas.

Užd. vert. 1 tašk.

Užd. nr. 9.

Atsiuntė A. Eitmanas iš Šiaulių.



„VILNIAUS“ spaustuvė Kaune, Nepriklausomybės aikštė 2.

ŽAIDIMAI

I. PASLĖPTŲ TURTŲ IEŠKOJIMAS.

(Pėdsakų sekimas, galima žaisti ir žiemą pasivaikščiojant ar iškyloje).

Apylinkėje paslėptas didelis turtas. Tasai, kuris jį paslėpė, paliko visą eilę žymių ir raštų, kurie nurodo, kaip galima pasiekti paslėpto turto vietą.

Iš pradžių skautiški sutartieji kelionės ženklai (žiūrėk 1932 m. kalendoriaus „Budėk!“ 224 pusl.) veda prie didelio akmens, ant kurio Morzės abėcėle parašyta: „Eikit į šiaurę, priėję vieškelį žiūrėkit 4 stulpą dešinės“.

Šachmatų karaliaus ėjimu perskaityti vieną skautams patarimą.

Užd. vert. 2 tašk.

Užd. nr. 10.

Atsiuntė J. Antanas iš Mažeikių.

Šarada.

Žvėris esu aš miškų,
Lietuvos ir kitų kraštų.
Pirmą raidę jei pamainysi,
Gelumbę prieš save vartysi.

Užd. vert. 2 tašk.

Užd. nr. 11.

Atsiuntė K. Gumauskas iš Marijampolės.

Šarada.

Esu augalas naudingas,
Žmonėms labai reikalingas.
Vieną raidę jei pakeisit,
Pramogos vieton tuoj eisit.

Užd. vert. 2 tašk.

Užd. nr. 12.

Atsiuntė A. Eitmanas iš Šiaulių.

Šarada.

Dirbtuvė be raidės vienos
Žvėrelis bus visados.

Užd. vert. 2 tašk.

UŽ SPRENDIMUS GAVO.

12 taškų: J. Antanas, K. Kiaunis, St. Jameikis, S. Kairys, G. Užupys.

10 tašk.: J. Kemeiza, V. Kuprionis, J. Morkūnas.

9 tašk.: E. Parpenčikaitė, V. Kubilius, A. Kairytė, M. Mečinskas, J. Gražulis, J. Jurgelis, A. Leipus, S. Gadliauskas.

8 tašk.: A. Rimkus, L. Žigaras.

7 tašk.: M. Baidoriūtė, P. Krasnickis, S. Kimeris, V. Nešukaitis, J. Vaitkevičius, J. Kuras, M. Kliučius, V. Ivanovas, O. Grenertas, O. Sokolikas, A. Rašytinis, J. Gelčys, K. Gumauskas, K. Pėteris, A. Jermalavičius, E. Kiaulinytė, L. Žukas, J. Vilkaitis.

5 tašk.: Č. Mikalauskas, O. Vorabėjus, M. Preisas, B. Jozėnas, A. Skudžinskaitė, E. Portnojus.

3 tašk.: V. Paulauskas.

Skirtas dovanas laimėjo už užd. nr. 123 — 128: skaut. peiliukus. — K. Kiaunis ir S. Kairys, sireną — J. Gražulis, Baden-Powell'io pav. — P. Krasnickis ir O. Grenertas.

PRANEŠIMAI.

Visiems: Už šio „S. A.“ teisingai išspręstus uždavinius burtų keliu skiriamos šios dovanos: dvi „Skautų Aido“ prenumeratos 1932 met. ir du kalendoriai „Budėk!“

Užd. nr. nr. 1 — 6 sprendėjai ir tų uždavinių dovanų laimėtojai bus paskelbti kitam „Sk. A.“ nr.

Šiam „Sk. A.“ nr. uždavinių nr. nr. 1 — 6 sprendimų nebus, todėl dar jų atsakymus galima siųsti kartu su šio „Sk. A.“ nr. uždavinių spr. iki š. m. sausio m. 25 d.

Ant stulpo ženklas, rodantis, kur paslėptas laiškas. Laiške gi parašyta: „Eikit 50 žingsnių į šiaurės — rytus“.

Ir taip toliau... iki „turto“.

Jei žaidimas pravedamas kaip konkursas tarp skilčių, skiltys išeina 10 minučių protarpiais. Vietose, kur paslėpti laišakai, geriau yra turėti atskirus laiškus, adresuotus kiekvienai skilčiai atskirai, nors jų turinys ir būtų vienodas. Nes, jei yra paslėptas tik vienas laiškas, kurį skaito iš eilės visos skiltys, paskutinioji skilčių kartais visai jo neranda, nes jis dingsta dėl pirmųjų skilčių nerūpestingumo.

Visus ženklus ir raštus prieš žaidimą padeda draugininkas ar adjutantas. Jei žaidžia tik viena skiltis — skiltininkas.

II. ZOOLOGIJOS SODAS ANT LENTOS.

Žaidimo vieta: mokyklos klasė su juoda rašomąja lenta.

Žaidėjų skaičius: viena skiltis.

Kiekvienas žaidėjų gauna baltą popieriaus lapelį su numeriu. Ant lapelio parašytas kokio nors gyvulio vardas. Kiekvienas žaidžiančių skautų iš eilės mėgina ant lentos kreida nupaišyti tą gyvulį, kurio vardas yra jo lapelyje. Po piešiniu „dailininkas“ parašo savo numerį.

Kiti žaidėjai, žiūrėdami į baigtą piešinį, spėja, koks gyvulys yra nupaišytas. Jie parašo savo lapelių nugarose „dailininko“ numerį ir spėjimą gyvulio vardą.

Skautas, kurio pašytą gyvulį pažino didžiausias žaidėjų skaičius, laimi šį pašybos konkursą.

Numeriai leidžia dalyką lengvai patikrinti.

III. RAMIAI!

Žaidimo vieta: sporto aikštė ar gimnastikos salė.

Žaidėjų skaičius: 20 — 40.

Žaidėjai išrikiuoti dviem lygiomis kolonomis. Kiekvienos kolonos žaidėjai yra išsiskaičiavę paeiliui. Visi turėtų atsimiti savo numerius. Tarp žaidėjų, kurie stovi kolonose padėtyje „ramiai“, vienas už kito nugaros, yra vieno žingsnio tarpai.

Žaidimo vedėjas, stovįs nuošaliai, iššaukia kokį nors numerį. Ši eilės numerį turintieji žaidėjai iš abiejų kolonų išbėga iš dešinės pusės ir, apibėgę aplinkui savo koloną, vėl sustoja savo vietose padėtyje „ramiai“.

Komanda, kurios žaidėjas grįžo pirmas į savo vietą, gauna vieną tašką. Vedėjas šaukia kitą numerį ir žaidimas tęsiasi. Laimi komanda, turinti daugiau taškų.

IV. ŽVAKIŲ LENKTYNĖS.

Žaidimo vieta: gimnazijos salė.

Žaidėjų skaičius: 1 — 3 skiltys.

Žaidėjai išrikiuoti viena eile stovi prie pradžios linijos. Kiekvienas rankoje laiko uždegtą žvakę.

Ženklą davus, žaidėjai stengiasi kuo greičiausiai eiti, pralenkdami vieni kitus, prie finišo linijos. Jie, tačiau, privalo eiti tokiu greičiu, kad jų žvakės neužgestų. Kiekvienas žaidėjų, kurio žvakė užgeso, pasitraukia iš lenktynių. Ranka pridengti ir apsaugoti žvakės liepsną nuo oro srovės yra draudžiama.

Tas žaidėjų, kuris pirmuoju atvyksta į finišo liniją su degančia žvake rankoje, laimi lenktynes.

Jei salė, kurioje žaidžiat, yra maža, lenktyniautojams galima liepti, pasiekus salės galą, grįžti atgal ir jų išėjimo linija gali būti ir lenktynių galo linija.

B. M.